

DARBININKAS

LIV NR. 20 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, KOVAS - MARCH 21, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Sovietų Nato pasitarimai su kliūtims Brežnevo doktrinai prašo visų balsų

Budapeštas. — Pirmą kartą po Čekoslovakijos invazijos Budapešte susirinko posėdžio Varšuvos pakto narių politinė komisija. Posėdy dalyvauja visų narių karinės ir politinės viršūnės. Sovietų delegacijai prie stalo atstovauja premjeras Kosyginas, kompartijos vadovas Brežnevas, krašto apsaugos ministras maršalas Grečko ir užsien. reik. ministras Gromyko. Varšuvos pakto nariai yra šie: Sovietai, Lenkija, R. Vokietija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija ir Bulgarija.

Susirinkimas labai svarbus, bet neatrodo, kad jis vyktų sklandžiai. Jo svarbiausias uždavinys — lopyti pasidariusius plyšius kariniuose, politiniuose ir ūkiniuose santykiuose, kurių dėmi yra Varšuvos pakto (sovietiškos Nato) ir ūkiniių santykių sutartis, kuria norėta sukurti sovietiško tipo Bendroji Rinka. Šiai pastarajai ypač nesiseka, nes Maskva panorėjo padiktuoti kiekvienam nariui ne tik jo ūkinius santykius su užsieniais, bet ir vidaus ūkio politiką. Pavyzdžiui, Rumunijai buvo skirta tapti tik žemės ūkio kraštu su smulkia pramone jos vaisiams perdirbti, stambioji pramonė nebuvo jai numatyta, bet kitiems palikta. Tai ir buvo viena iš priežasčių, paskatiniusių Rumunijos komunistus sukilti prieš Sovietų S-gą.

Budapešto pasitarimų pirmojo posėdžio atidarymas buvo atidėliojamas kelis kartus, gi po penkių valandų pasivėlinimo te-truko vos dvi valandas. Maskvos delegacija esanti atsivežusi kelis dokumentus, kuriuos bandys įpiršti visiems pasirašyti. Vienas iš jų esąs ir deklaracija apie "ribotą suverenumą", praktikuotina "socialistinių šalių sandraugoje". Ji vadinama ir Brežnevo doktrina, nes jis ją populiarino peritą rudenį Lenkijos kompartijos suvažiavime. Ta "doktrina" pasiremianti buvo įvykdytas Čekoslovakijos

okupavimas ir jai vidaus ir užsienio politikos padiktavimas. Vienas iš tų dokumentų liečia Europos saugumą ir taikų sambūvį. Maskvos taktika tuo reikalu jau keli metai reklamuojama J. Tautų gen. asamblėjoj per bendrąsias diskusijas. Anot Makvos, pati Europa turinti tuos reikalus susitvarkyti, kas reiškia, kad Amerikai nėra vietos Europoj. Taip turi sutirpti ir Atlanto paktas. Maskva prasitaria, kad ji galėtų paaukoti ir Varšuvos pakto, bet daugiau tuo reikalu nieko nesako, tik agituoja už visą Europos valstybių konferenciją tam reikalui sutvarkyti. Ta pramė ir priimta rezolucija pirmame šio pasitarimo posėdy kovo 18.

Iš to, kad posėdžio atidarymas neįvyko numatytu laiku, daroma išvada, kad ir tos rezolucijos redakcija nebuvo visiems priimtina. Pažymėtina ir tai, kad jai trūksta propagandinio balasto, kurio visad pilni toki sovietiški pareiškimai. Tačiau ji buvo taisoma, kad būtų galima skelbti, jog vieningai priimta. Tai buvo reikalinga sutarimui rodyti.

Galima iš anksto sakyti, jog deklaracija apie "ribotą suverenumą" tikriausiai sulauks didelio Rumunijos, o gal ir kitų pasipriešinimo. Reiktų abejoti kad Maskva dabar bandytų su ja pasirodyti.

Vakaram prieinami satelininiai šaltiniai tvirtina, kad rusai jau bandę išgauti pritarimą deklaracijai, skelbiančiai kom. Kiniją agresoriumi ryšium su įvykiais prie Ussuri upės. Rumunija atsisakiusi prisidėti, bet pasiūliusi pirma leisti reikalą gerai iširti, nes ten sienos esančios ginčijamos.

Yra gandas, bet dar nepatvirtintas kaip tiesa, jog Brežnevas agitavęs pademonstruoti Varšuvos pakto narių solidarumą kiekvienam nariui pasiūnčiant į Tol. Rytus simbolinius karinius dalinius.

Rusų-kinų barniai mažina kitų naštas

Maskva. — Maskva ir kinai praneša, kad vėl įvyko keli susirėmimai Kinijos-Rusijos pasieny prie Mandžiūrijos sienos. Maždaug ten pat, kur toji sala Damansu, kurią savinasi ir viena ir kita pusė. Šį kartą minijamos, kad vartota artilerija ir mirtinos. Tik vėl nežinia, kas pirmasis pradėjo, nes viena pusė sako viena, kita priešingai.

Idomu pažymėti, kad bent jau rusai visai nebesidomi ideologiniu karu, kurį iki šiol vedė su kinais visais įsivaizduoti galimais žodiniais ginčiais. Kinai dar ir dabar šituo karu užsiima, nes taip, matyt, reikalinga jų vidaus rinkai. Taigi bent jau rusams ideologinį karą pakeitė kariniai susirėmimai dėl dabartinių Rusijos-Kinijos sienų. Kinijos-Rusijos karinis susidūrimas? Jeigu jau būtų didesnis, tai jis bus didelis. Tokiam atsirasti dabar nėra sąlygų Kinijos puseje. Panašiai padėtis ir Rusijos, nes atidarytas frontas rytuose paliks pavojuje jos vakarines sienas. Geriau atsižadėti didelio gabalo Sibiro rytuose, negu vienos pėdos vakaruose. Bet ir dabartiniai apsitumdymai rytuose yra didelis palengvėjimas Europoj ir Azijoj, kur spaudimo taškus turi rusai ar kinai.

Kinijos-Rusijos susirėmime prie Mandžiūrijos sienos peritą šeštadienį kovota net pulko stiprumo jėgomis. Rusų žuvusių tarpe esą net du pulkininkai.

A.F.L.-C.I.O. darbininkų unijų sąjunga pradėjo telkti iš unijų fondų vieną bilijoną dolerių investuoti į pigių namų statybą miestų getuose. Unijų atsargų fondai turės pajamų iš procentų, darbininkai turės darbo, gi miestai sumažins savo lažynus. Pirmieji to plano namai jau statomi Washingtone.

Rusijos laivas nuskendo ketvirtadienio naktį prie N. Carolina krantų tarp. vandenyse. Jis susidūrė su Panamos registraciją turinčiu dideliu tanklaiviu ir tuojau nuskendo su visa įgula. Laivas priklausė grupei rusų laivų, dabar žvejojančių toje erdvėje. Jų tarpe yra keli laivai-šnipai, kurie su įvairiausiais aparatais renkasi žinių rytiniame Amerikos pakrašty.

Konsulatai: rusui St. Francisco, JAV kiša Leningradan

Washingtonas. — JAV-Rusijos konsularinė sutartis, prieš kurią jos sudarinėjimo metu taip stipriai kovoję Rusijos pavergtųjų ir satelitiniių valstybių egzilinės organizacijos, stumiasi dar vienu žingsniu pirmyn—Maskva paprašė leisti jai atidaryti konsulatą San. Francisco, o Amerikai pasiūlė turėti konsulatą Leningrade.

Ryšium su ta sutartimi, kuri tada turėjo liudyti Amerikos vyriausybės norą gerinti ryšius su Rusija, buvo pradėtas orinis susisiekimas tarp New Yorko ir Maskvos. Tų ryšių palaikytojai yra Rusijos Aeroflotas ir Pan American oro linija. Lėktuvai į abu galu skraidė pustuščiai. Abiem pusėm tas biznis neapsimoka, bet politika ir fanaberija dažnai tokių aukų reikalinga.

JAV senatas jau pritarė atominiių ginklų plitimo sustabdymo sutarties ratifikavimui. Už balsavo 83, prieš 15. Dabar prezidentas jau galės pasirašyti ratifikavimo dokumentus. Iškilmę bus kviečiamas ir buv. prez. Johnsonas. J. Tautos sutartį rekomendavo pasirašyti 1967 m. sesioj.

Paulius VI vyksta Afrikon liepos pradžioj. Jis bus Ugandos sostinėj Campaloj, kur atidarys Afrikos vyskupų konferenciją ir pašventins katedrą, statomą Ugandos 22 kankinių garbei. Eina gandai, kad ir Kenijos prezidentas norėtų pasveikinti popiežių savo teritorioj.

Nato vyr. kariniu vadu paskirtas JAV generalas A. J. Goodpaster. Pareigas perims liepos 1. NYT šaukia, kad tai turėtų būti paskutinis amerikietis, nes toji vieta jau atiduotina europiečiams.

Prez. Nixonas pas Trumana lankysis šį penktadienį, iš ten vyks Kalifornijon poilsiauti. Jis renka nuomones iš visų, kur tik gali jų gauti.

Britai sugrįžo, bet nepasilik

Londonas. — Britai Karibų jūroje turi pluoštą mažų salų, kurių dalį sugrupavo į vieną sąjungą, davę plačią savivaldą, jų saugumui ir santykiams su užsieniais pažadėjo patys pasirūpinti. Nė viena tų salų negali pasidaryti nepriklausoma valstybe, nes negalės išgyventi. Bet su viena sala, kurios vardas Anguilla, gyventojų 6000, ilgis 16 mylių, turima bėdos nuo pat sąjungos sudarymo 1967. Ji tai pasitraukia, tai grįžta į sąjungą, bėgioja su skundais į J. Tautas, kartais pasiekia Washingtoną, bet niekur rimto dėmesio negauna, nes visas reikalas nerimtas.

Dabar vėl sukilo, bet britam šį kartą atrodo, kad kurstytojai yra įtartini. Įtariama, kad sala pateko į iš Amerikos atslinkusių gangsterių gaujos nagus. Tikėti yra pagrindu, nes visada neramumų vadu buvo minimas amerikietis, tik su geromis intencijomis — norįs salą pavesti rojumi. Jis vis ieškojo Amerikoj pinigų tam rojui saloj padaryti, ir tokiu keliu galėjo patekti į gangsterių rankas.

Britai pasirengę viską iširti ir padėti susitvarkyti. Ten pasiūsta ir karinė pagalba, bet nemanoma salą susigrąžinti.

Maskva skuba plėsti santykius su Nixono administracija

Naujų konsulatų steigimas JAV-Rusijos konsularine sutartimi neaptarinėjamas, nes ta reikalauja visoms valstybėms tvarko tarptautinė sutartis. Ten yra tik teisiniai nuostatai, reikalingi apsaugai savų piliečių, laikinai veikiančių susitarinčių šalių kitos teritorioj. Pa-prastai toji apsauga vykdoma per konsulatą. Nuo 1948 Rusija turi tik vieną konsulatą prie savo ambasados Washingtone, Amerika irgi vieną prie savosios Maskvoje. Iki to laiko Rusija dar turėjo konsulatą New Yorke, Amerika — Vladivostoke.

Dabartinis Maskvos pajudėjimas su naujų konsulatų atidarymu yra rišamas su prez. Nixono kovo 4 padarytu gana kukliu, bet aiškiu pareiškimu, kad norima daugiau kontaktų ir bendradarbiavimo tarp Maskvos ir Washingtono visokias krizes švelniant. Po kelių dienų Maskva ir atsakė su konsulatų pasiūlymu, nes esą pastebėta, kad dabar jai labai prireipi geri santykiai su prez. Nixono administracija. Priežas-

ty gali būti kelios: baimė, kad nepagerėtų JAV santykiai su kom. Kinija; pablogėję santykiai su europiniais satelitais; blogos atrūgos pasauly ryšium su Čekoslovakijos okupavimu. JAV-Sovietų konsularinė sutartis pasirašyta 1964, senato patarimas ratifikuoti 1967.

Maskvai atsakymas dar nepasiūstas, nes norima iš naujo pasitarti su senato užs. reik. komitetu (senato pritarimas konsulatų steigimui nereikalingas), su kitais departamentais ir su FBI. Sios pastarosios įstaigos vadovas J. E. Hoover buvo labai nepalankus sutarčiai, nes nauji Sovietų konsulatai, anot jo, reiškia ir daugiau darbo jo įstaigai, kadangi visi jų konsulatai užsienioje yra ir šnipinėjimo lizdai. Bet šitas argumentas nesutrukdė anais laikais sutarties pasirašymo, nesutrukdys ir dabar sovietiško konsulato steigimo.

Kodėl San Francisco? Įdomu atkreipti dėmesį į konsulatams pasiūlytas vietas. Rusai pasirinko ne New Yorką, bet San Francisco. New York-

kas nepasirinktas todėl, kad čia sovietai turi atramos tašką veiklai misijos prie J. Tautų asmeny. Toji misija teisiškai nieko bendro neturi su JAV vyriausybe, nes jos buvimui New Yorke JAV leidimas nereikalingas. Tos teisės JAV atsisakė specialiai sutartimi, sudaryta su J. Tautomis joms kuriantis N. Y. San Francisco pasirinkimu Sovietai ieško atramos taško Pacifiko pakrantėj, kur yra jautriausioji JAV pramonės dalis, iš kur vyksta milžiniškas judėjimas tarp JAV ir jos interesų vietų Tolim. Rytuose.

Amerikai reikalingas ne Leningradas, bet Vladivostokas,

Prancūzų planai nepalankūs Izraeliui žydai organizuojasi juos sugriauti

Jungt. Tautos. — Ryšium su prasidedančiais pasitarimais dėl Vid. Rytų, Keturi Didieji jau raštiškai pasidalino nuomonėmis kai kuriais svarbesniais klausimais. J. Tautų pastogėj plačiausiai keliauja prancūzų raštas, labai nepalankus Izraeliui. Tik jį paskaičius gali suprasti, kodėl taip pikta puolė Prancūziją peritą sekmadienį per televiziją Izraelio užs. reikalų ministeris.

Prancūzai rašte yra viena gera nuolaida, bet visa kita remia tik arabų pusę, užmirštant net pagrindinius rašyto ir nerašyto tarptautinės teisės labai seniai praktikuojamus nuostatus. Nuolaida yra ta, kad atsiimama nuo pirmąsio reikalavimo, jog Izraelis turi pasitraukti iš arabų žemių be jokio sąlygų. Dabar sutinkama, kad galimas Izraelio sienų pakeitimas jo geresniam saugumui patikrinti.

Prancūzai net nesidomi, kad ginčų sprendimas būtų sutartimis išreikštas, Izraelio ir arabų pasirašytas. Blogiausia tai, kad bylos nagrinėjimas suskaldytas laikotarpiams, kurių vienas gali kito nesulaukti per kelis metus. Sujauktas pasisakymas apie Izraelio teisę naudoti Suezio kanalą ir kitais erdvė esančiais tarptautiniais vandenimis. Yra net užuominų, kad

Japonijos piliečių grupė, turinti ryšių su vyriausybe, parengė studiją apie Okinawos salos susigrąžinimo sąlygas. Salą Amerika turinti grąžinti iki 1972, išvežti iš ten visus atominius ginklus, gi Amerikos bazės basiliekla saloje tokio turio sąlygomis, kokias jos turi pačioj Japonijoj. Japonijos sąjunga su Amerika lieka kaip buvusi. Okinawos grąžinimo klausimas bus šiemet sutartas. Tuo reikalu Washingtono pirma lankysis užsienio reikalų ministras, o rudenį atvyks pats premjeras.

Valstybės Tarybą Prancūzijoje rado, kad prez. de Gaulle paskelbtas plebiscitas dėl senato ir savivaldybių organų pertvarkymo yra neteisėtas. Tokia JAV vyr. teismo nuomonė būtų prezidentui privaloma, bet taip iki šiol nėra Prancūzijoje, todėl nemanoma, kad de Gaulle plebiscitą atšauktų. Vieną kartą jis tokios nuomonės jau yra nepaklausęs, ir liko nenubaustas.

Kai-Uwe von Hassel, naujasis V. Vokietijos parlamento pirmininkas, išrinktas vietoj ligamečio pirm. dr. Gerstenmalerio, — turėjusio pasitraukti dėl kompensacijos paėmimo už nacių režimo metu patirtas skriaudas.

Karas ir reformos

Saigonas. — Jau tiek susitelkę komunistų Saigono apylinkėse, kad pradėtas jų valymas dideliu mastu. Į pirmas bangas numesta daugiau kaip 10,000 karių ir kiek tik reikia visokių ginklų. Bet jeigu negalima užtvėnti kelių pabėgti į Kambodiją, tai už kelių mėnesių bus vėl tas pats.

Paryžiuje, taikos derybų užkulisioje, rengiama dirva slaptoms deryboms. Tiem gandum tikėtina, nes ir vienas senatorius kažką spatojo, ir šiaip jau apie tai per daug dažnai kalbama. Kinų-rusų kariškas žaidimas ir čia gali turėti geros įtakos.

P. Vietnamo vyriausybė 1969 krašto pacifikacijos planus esanti labai išplėtusi keliom kryptim: rengiama daugiau policijos kaimų valymui ir apsaugai, kad iš tų pareigū būtų atlaisvinti kariai fronto pareigoms; saugūs rajonai šiemet jau galės išsirinkti savo pareigūnus ir sugrįžti prie senų tradicijų; rinktieji organai gaus daugiau atsakomybės ir pinigų, sumažinant reikiavimą iš viršaus; iki šiol vis traukdoma žemės reforma būsianti vykdoma labai energingai. Tai labai gerai žinia. Dar geresnė ta, kad nebus atimta žemė iš tų, kurie ją gavo iš Vietkongo komunistų.

Rev. Theodore M. Hesburgh, Notre Dame u-teto prezidentas, prez. R. Nixono paskirtas JAV civilinių teisių komisijos pirmininku. Nuo 1958 jis yra tos komisijos nariu. Jis neseniai atkreipė į save prezidento ir viso krašto dėmesį, paskelbęs naują tvarką savo studentų neprotinoms riaušėms sutramdyti.

Iš 1968 metų Vliko veiklos

1. Metų išvakarėse drauge su kitomis organizacijomis Vlikas paruošė manifestą, kuris 1967 gale Washingtono konferencijos buvo priimtas ir paskelbtas.

2. Vasario 16-sios ir birželio įvykių minėjimam Vlikas paruošė ir pasaulio lietuvių organizacijom išsiuntinėjo projektus priimtiniam nutarimam.

3. Numatyta, kad kiekviename krašte gyvenę lietuviai savo krašto vyriausybėm įteiktų peticiją Lietuvos laisvės reikalui. Siūlyta, kad peticijai rinktu parašus iš to krašto žymių asmenų, visapusiškai supažindinti su Lietuvos problemomis. Buvo paruošti ir peticijų projektai.

4. Paragintos Vliko delegatūros, o kur jų nėra, vietinės lietuvių organizacijos, kad 50 me-

tu Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga pasirūpintų iš valdžios gauti pareiškimus, primenančius savo krašto gyventojams Lietuvos padėtį. Be to, kad stengtųsi gauti televizijoje bei radijo stotyse valandėles.

5. Padaryta žygių ir duota informacinės medžiagos lietuviams studentams, kad universitetuose ir kolegijose Lietuvos reikalui organizuotų simpoziumus, viešas diskusijas ar net lietuvių dienas.

6. Vazinėdamas po užsienius, Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas kėlė Lietuvos paminėjimui pašto ženklų išleidimą: Filipinuose, Taivane, Korėjoje ir Vatikane. Buvo laimėta tiek, kad Korėja išleido pašto ženklą pavergtųjų tautų savaitei atžymėti.

7. Informacinėje srityje buvo išleista geras pluoštas literatūros: a) lietuvių, anglų, arabų, vokiečių, italų, ispanų ir prancūzų kalbomis Eltos biuletiniai (ėję reguliariai); b) atskiri leidiniai anglų kalba: Supreme Committee for Liberation of Lithuania, V. Vaitiekūno knygelė Lithuania, atskira brošiūra su Mindaugo paveikslu — Lithuania; vysk. V. Brizgio paruošta knygelė — Religious Conditions in Soviet Russian Occupation; c) vokiečių kalba paskleista: dr. S. E. Suduvio — Allein, ganz allein. d) Argentinos lietuvių pastangomis išleisto prof. E. J. Paršelio redaguota ir Vliko finansuota informacinė knygelė apie Lietuvą ispanų kalba — Lithuania, historia, arte y cultura. Daugiau leidi-

nių išleisti 1968 Vlikas nebuvo įsipareigojęs, kaip neteisingai spaudoje buvo parašyta.

8. Vlikas paruošė memorandumą, kuris Vliko pirmininko ir diplomatinės šefo pasirašytas lydimais raštais, įvairiomis kalbomis, buvo išsiuntinėtas laisvojo pasaulio vyriausybėm Vasario 16 proga, ryšium su 50 m. valstybinės nepriklausomybės atstatymo sukaktimi.

9. Ryšium su Sovietijos invazija į Čekoslovakiją 1968 rugpjūčio 21 Vlikas išsiuntinėjo telegramą didžiajai spaudai ir spaudos agentūrom. Joje buvo nurodytas Lietuvoje ir Čekoslovakijoje įvykdytųjų okupacijų panašumas. Be to, ta proga buvo laisvojo pasaulio vyriausybėm išsiųsti išsamūs lai-

skai. Vienu ir kitu atveju buvo atsiliepiam.

11. Sovietų žygiai prieš Čekoslovakiją palengvino Vlikui gauti televizijos stotį ir joje apie pusę valandos stoties žinių redaktoriui atsakinėti į klausimus, liečiančius Lietuvos reikalus. Ta pačia proga buvo New Yorke pasinaudota keliomis radijo stotimis. Televizijoje kalbėjo Vliko pirmin. dr. J. K. Valiūnas ir Vliko valdybos narys A. Budreckis, radiofone kalbėjo R. Kezys, Vliko sekretorius.

12. Tiek Vliko valdyba savo posėdžiuose (jų 1968 buvo 28), tiek Vliko taryba savo posėdžiuose (jų buvo 6) svarsto daugybę visokių klausimų, kurie paskui vykdomi bendro susirašėjimo tvarka arba paskelbiami Eltoje.

- J. B. SHALINS-SALINSKAS** — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.
- VAITKUS FUNERAL HOME.** Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.
- JOSEPH GARSZVA** — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.
- MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME** — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; 2-5043.
- STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas)** — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335
- BUYUS FUNERAL HOME,** Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos gar-bingos laido-tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.
- N. F. WALKER, Inc.** Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.
- RIMOS IR JUOZO BRUZŲ** vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952
- JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate.** Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. VIrginia 6-1800.
- ANDRIUS ARMONAS,** stovybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864
- VYTAUTAS MAZELIS,** fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.
- VYTAUTAS BELECKAS,** sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kaina.
- SIDABRINIS VARPO KEPYKLA** - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.
- JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance.** Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.
- JUOZO MIŠIŅONO GERIMŲ KRAUTUVĖ** — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.
- S & G MAISO KRAUTUVĖ.** Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviam. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.
- SUPERIOR PIECE GOODS CORP.** 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkines maišytes, spalvotas, lovoms užtiesalas, vilnonės skaros ir šallai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įstikinsite!
- C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS** — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.
- ANTANAS J. ŠAVELSKIS** — lietuvių advokatas — 80-30 1/2 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)
- GREITOJI PAGALBA.** Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Dekso mo stis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol. 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.
- PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA** ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mėsos nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Bažnyčios ir kulto inventorių laikomas valstybės nuosavybe

OKUPOUOTOJE TEVYNEJE

Valstiečių laikraštis Vilniuje vasario 6 paskelbė įsidėmėtiną atsakymą į neva skaitytojų paklausimą, "kam priklauso maldos namai ir daiktai, skirti kulto tikslams?" ir "ar gali dvasininkai vienašališkai tvarkyti religinės bendruomenės inventorių ir lėšas?"

Atsakyme išdėstyti dalykai žinotini ir lietuviams užsieniuose, ypač turintiems sumanymų siūsti ar testamente užrašyti turto kokiai bažnyčiai Lietuvoje. Tie dalykai taip pat gali būti įdomūs išgirsti ir ne-lietuvių visuomenėse, ypač religinėse organizacijose. Atsakymas čia pateikiamas be komentarų, tik pabrangus labiausiai įsidėmėtiną vietas.

"Bažnyčios ir kiti maldos namai bei juose esantis kulto inventorių, valdžios organų perduotas naudotis tikintiesiems, priklauso valstybei. Šis turtas yra ne religinės bendruomenės, bet valstybės nuosavybė. Mal-dos pastatus ir kitą turta, būtiną kulto atlikimui, valstybiniai organai perduoda tikintiesiems, sudarantiems religinę bendruomenę, o ne dvasininkams, ne religiniams centrams.

"Religinė bendruomenė šį inventorių gauna pagal sutartį iš rajono (miesto) DZDT vykdomųjų komitetų nemokamam naudojimui. Sutartį pasirašo ne mažiau kaip dvidešimt pilnamečių religinės bendruomenės narių. Jie įsipareigoja sergėti ir tausoti religinei bendruomenei perduotą naudotis kulto pastatą ir kitokią turta, apmokėti išlaidas, susijusias su šio turto valdymu ir naudojimu, sugadinus ar praradus turta, padengti padarytus valstybei nuostolius, naudotis kulto pastatu ar kitokiu turto tik religinių poreikių tenkinimui.

"Visas turtas, įsigytas religinių bendruomenių organų, privalo būti valstybinių organų apyskaitoje ir nesiskaito bažnyčios nuosavybe. Religinė bendruomenė gali tik valdyti valstybės turta ir juo naudotis nuomos teisėmis.

"Religinė bendruomenė privalo turėti tikslų kulto invento-

riaus apyrašą. Į šį apyrašą įtraukiami taip pat visi naujai pirkti, paaukoti ar perduoti iš kitų bažnyčių religinio kulto daiktai. Į inventorių įrašomi neįtraukiami tik atskirų asmenų paskolinti, privatus daiktai. Religinė bendruomenė privalo leisti bet kurio metu, išskyrus laiką, kai atliekamos religinės apeigos, rajono (miesto) DZDT vykdomųjų komitetų įgaliotiniams periodiškai tikrinti bei apžiūrėti inventorių. Tai, žinoma, nepažeidžia tikėjimo, pamaldų, religinių kultų atlikimo laisvės.

"Istorinė ir meninė reikšmę turintys maldos pastatai, esantieji ypatingoje įskaitoje, perduodami ta pačia tvarka ir tais pačiais pagrindais, kaip ir kiti maldos pastatai. Tačiau šiuo atveju dar privalo laikytis valdžios organų nustatytą menų kūrinių apyskaitos ir apsaugos taisyklių.

"Tikintieji turi teisę pasirašyti sutartį apie kulto pastato ir kitokio turto priėmimą. Perėmę jį įgyja teisę dalyvauti šio turto valdyme lygiateisiai su asmenimis, pradžioje pasirašiusiais sutartį.

"Kiekvienas sutartį pasirašiusių turi teisę atsiimti savo parašą. Apie tai jis paduoda atitinkamą pareiškimą. Tačiau tai neatleidžia jo nuo atsakomybės už turto stovį ir apsaugą laikotarpiu nuo sutarties pasirašymo iki nurodyto pareiškimo dienos.

"Religinės bendruomenės reikalams tvarkyti, funkcijoms, susijusioms su kulto inventoriaus ir piniginių lėšų naudojimu, vykdyti religinę bendruomenę iš savo narių tarpo tikinčiųjų susirinkime, atviru balsavimu, renka vykdomąjį organą iš trijų asmenų. Kulto inventoriui ir lėšoms, surinktomis iš tikinčiųjų laisvanoriškais pagrindais, patikrinti religinę bendruomenę gali išrinkti revizijos komisija.

"Dvasininkija ir religiniai centrai neturi teisės pašalinti tą ar kitą narį iš vykdomojo organo ar revizijos komisijos sąstato. Jie neturi taip pat teisės duoti bet kokių privalomų pa-

tvarkymų religinės bendruomenės vykdomajam organui, revizijos komisijai bei tikintiesiems. Dvasininkų funkcijos apsiriboja religinių apeigų atlikimu. Tikintieji samdo ar išsirenka dvasininką, taip pat, kaip sargą, vargonininką ar kitus bažnyčios tarnus. Pašalinti atskirus asmenis iš religinės bendruomenės vykdomojo organo ar revizijos komisijos narių tarpo turi teisę tik vietinių valdžios organų vykdomieji komite-tai.

"Dvasininkija ir religiniai centrai neturi teisės tvarkyti religinių bendruomenių žinioje esančio turto ir piniginių lėšų. To reikalauja tarybiniai įstatymai. Tačiau praktikoje neretai, ypač katalikų bažnyčioje, pilnu religinės bendruomenės šeimininku yra kunigas. Jis vienas tvarko religinės bendruomenės kulto reikmenis, pinigines lėšas, vadovauja kitiems reikalams. Klebonai stengiasi visą vadovimą parapijoms paglemžti į savo rankas, panaudoti tai savanaudiškiems tikslams. Tai grubus tikinčiųjų teisių ir tarybinių įstatymų pažeidimas.

"Kunigai turi teisę imt iš tikinčiųjų tik už religinius patarnavimus: krikštą, santuoką, laidotuves ir kt. Pinigai, kunigų gauti už religinius patarnavimus, yra jų asmeninės pajamos, kurios nieko bendro neturi su religinės bendruomenės pajamomis. Dvasininkai, kaip ir visi kiti piliečiai, už savo pajamas privalo mokėti pajamų mokestį. Religinė bendruomenė pajamos yra neapmokestinamos." (Elta)

Philadelphijoje vasario 23 iškilmingai buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Šventės programą pranešinėjo Virginija Majauskienė ir Gabrielius Mironas. Nuotr. K. Čikoto

Komunistinės Kinijos chirurgai operuoja loginius pagal Mao mintis

Kam teko matyti vaizdų iš komunistinės Kinijos "kultūrinės revoliucijos", galėjo pastebėti, kaip tie revoliucionieriai, kur bebūtų, rankose nešiojasi "Mao Tse-Tungo mintis" —raudonai aptaisyta knygelė ir laikas nuo laiko atsivertę iš jos pasiskaito. O ir Vakarų pasaulyje Mao doktrinos išpažintojai (komunistai), kurie akiai seka kiniečius, irgi nešiojasi "Mao mintis" ir iš jų semiasi savo žygiams įkvėpimo. O jau pačioje komunistinėje Kinijoje be "Mao minčių" niekas nedaroma.

Kinijos medicinos žurnalas "China's Medicine" aprašo atveją, kaip pagal "Mao mintis" buvo padaryta svarbi operacija. Ta žinia turi paskatinti ir kitus gydytojus panaudoti tą pat metodą sunkiose operacijose.

Esą prieš metus į vieną liaudies kariuomenės ligoninę buvo atgabenta ligonė, turinti pilve baisų auglį, sveriantį net 45 kg. Tos ligonės istorija prasidėjusi prieš ketverius metus, kada kai kurie "buržuaziniai" gydytojai, padarę diagnozę, nustatė, kad ligonė yra ne-pagydoma ir kad jai nieku negalima padėti. Pacientė, nors ir smulkaus sudėjimo, svėrusi 98 kg ir buvo baisiai nusilpusi. Tačiau liaudies gydytojai tuojau ligonei pritaikė pirmąjį Mao įsakymą. Mao gi sako, kad pirmiausia reikia tarnauti liau-

džiai, ir todėl gydytojai priimdami ligonę į ligoninę kaip tik įvykdė tą Mao įsakymą.

Antrasis žingsnis buvo iš-tirti pacientę pagal Mao mintis. Ją reikėjo įtikinti, kad ankstesnioji diagnozė, reiškianti mirtį, buvusi padaryta pagal Chruščiovo revizionistinę liniją, kai tuo tarpu pagal Mao mintis ji gali būti išgydyta.

Nugalėjus pacientės nepasitikėjimą, ką toliau daro šie gydytojai? Jie daro diagnozę ir nori nustatyti kokio tipo yra tasai auglys, remdamiesi Mao mintimis, kuris sako: "Negalite išspręsti problemos? Gerai. Tada pasiinformuokite apie dabartinę būklę ir istoriją". Grupė gydytojų tuojau pajuda: aplanko ligonines, kur pirmiau buvo pacientė, ir grįžta su diagnoze: "fibrocarcoma retroperitonialis leviter maligna". Bet kodėl ta diagnozė klaidinga? Tai kaltė chruščiovišniū revizionistų. O nepagydomos ligos supratimas yra priešingas Mao Tse-Tungo minčiai. Visos ligos yra pagydomos dabar, arba bus pagydomos netolimoje ateityje. Mao sako, kad reikia "išplėsti mirštančius iš mirties nagų ir gydyti su-žeistus su revoliuciniu humanitarizmu". Tad partiniai gydytojai, remdamiesi tokiu tikėjimu, padarė ligonės apžiūrėjimą, reikalingus egzaminus ir pagaliau nusprendė, kad tai nėra pikty-

binis auglys ir kad galima bandyti jį pašalinti.

Beliko imtis darbo. Po mėnesio nuo atvykimo į ligoninę pacientė buvo nugabenta į operacinę salę, pirmiau kelis kartus pakartojus Mao žodžius: "Apsiginkluokite drąsa, nebijokite jokios aukos, nugalėkite visas klūtis, kad pasiektumėt pergales". Operacinėje salėje jau laukė gydytojų ekipa, prie kurios prisidėjo vietos kompartijos sekretorius ir keli draugai, atėję padrasinti gydytojų Mao mintimis. Bet štai, po penkių minučių prasidėjus operacijai, pasireiškė ligonėje kvėpavimo sutrikimai: alsavimas susilpnėjo, pulsas pagreitėjo, kraujo spau-

diškis padidėjo, kraujospūdis kilo. Gydytojai sustojo ir pradėjo atlikti reikalingus tyrimus. Po kelių minučių ligonė pradėjo kvėpuoti lengviau, pulsas normalizavosi, kraujospūdis sumažėjo. Gydytojai nusprendė tęsti operaciją. Po dar kelių minučių ligonė buvo išleista iš operacinės salės. Operacija baigėsi sėkmingai. Pacientė buvo išleista namo. Gydytojai išreiškė savo pagarbą Mao Tse-Tungo mintims, kurios padėjo išgydyti ligonę. Šis atvejis rodo, kad Mao Tse-Tungo mintis yra ne tik politinis ir kultūrinis judėjimas, bet ir praktiška medicina. (nukelta į 3 psl.)

Win with NINON

Los Angeles lietuviai įteikia Richardui Nixonui dovanėlę jo rinkiminės kampanijos metu. Iš k. j. d. Danutė Gustaitė-Janūnienė, Birutė Lembergaitė, Giedrė Gustaitė. Nuotr. L. Kanto

Alfa Jeweler Tel. (212) 497-8865
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pulkūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiomis pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

LITAS Investing Co., Inc.
specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:
LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242
Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į
LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir kt.
Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai
LITAS Travel Service yra pasirošęs Jums patarnauti nežirdint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atstogauti, kur apsisotiti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina išskviečiant gimines iš Lietuvos, atstogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONĖS?... Nepamirskit
LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKMINGOS KELIONES!

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923 THE WORKER (Title Copyright) by FRANCIS FATHERS

1951 sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS Second-class postage paid at Brooklyn Post Office Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly. Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00 Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpenius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti stralpeniai kausomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Beskyrinė sistema - įvairaus mokymo sintezė

Mokytojo A. Rinkūno pranešimas, skaitytas mokytojų konferencijoje New Yorke kovo 15 d.

Individualinis ar kolektyvinis mokymas?

Individualinis mokymas namie ar kolektyvinis mokymas klasėje? Kuris geresnis? Atsakymo į tuos klausimus jau ilgus šimtmečius ieško pedagogikos istorija. Individualinio mokymo šalininkai mano, kad pavienio mokinio asmeniškas santykiavimas su mokytoju yra geriausias asmenybės ugdymo laidas, nes mokytojas tu būdu gali geriausiai prisitaikyti prie mokinio dvasinės raidos. Viešosios mokyklos liko panašios ir graikų mitologijos kalvio Prokrusto lovos visi išeidavę lygus ūgio. Tokia vaikų dvasinio lyginimo filosofija vyravo mokyklose daugelį šimtmečių.

J. Dewey, dominavęs šio krašto pedagoginiam gyvenimui kelis dešimtmečius, yra aiškiai pasisakęs prieš skyrinę sistemą. Tikrasis beskyrinės sistemos įvedimas į JAV pradžios mokyklą prasidėjo nuo 1942, kai Milvauke pradžios mokyklą "pirmokai" buvo sujungti į beskyrinį vienetą. Pirmoji gimnazija, JAV perėjusi į beskyrinę sistemą 1957, buvo Melbourne High School Floridoje. Šiuo metu JAV-se beskyrinių mokyklų procentas svyruoja atskiruose steituose nuo 5,5 proc. iki 30 proc.

Beskyrinės sistemos filosofija

Beskyrinė sistema remiasi šiais vaiko psichologijos dėsniais:

a) Vaikas nėra neišsivystęs bei nesubrendęs suaugęs. Savo amžiaus ribose jis yra išbaigtas individas, kuris toliau plėtojasi savo fizinės, protinės, socialinės, estetiškos bei jausminės ga-

lias jam individualiais keliais. b) Aukščiau minėtoji plėtotė vyksta nenutrūkstamai (pavyzdžiui, nesustoja mokslo metams pasibaigus) ir kiekvienam vaikui skirtingu tempu.

c) Vaikas, kaip ir kurio kito amžiaus žmogus, turi teisę pergyventi ne tik nepasisekimus, bet ir laimėjimus. Nuolatinis mokinio laikymas nepasisekimuose griaua visą mokymosi tikslą.

d) Vaikai turi tam tikrų bendrų interesų, ypač savo amžiaus grupėje. Reikia duoti mokiniams laiko tuos interesus kolektyviai išgyventi.

Planuojant vaiko mokymo bei auklėjimo darbą pagal minėtuosius psichologinius dėsnius, tenka remtis šiais pagrindais:

a) Mokyklinio darbo eigoje centru yra ne programa, ne mokytojas, bet vaikas. Kraštutiniai šio principo taikytai yra nuėję tiek toli, kad yra linkę leisti mokiniui pasirinkti moko-

muosius dalykus. Mes to nesiu-lome, norėdami minimą principą suprasti taip, kad duodamoji medžiaga turi vaikui tikti: būti įdomi ir suprantama, kad jis ją pajėgtų sąmoningai ir noriai pasisavinti.

b) Kadangi vaiko interesai ir pajėgumas atskirose srityse nėra vienodi, tai leidžiama mokiniui kiekviename dalyke eiti pagal savo individualinį tempą. Iš to išeitų, kad tame pačiame klasės kambaryje iš karto dirbtų įvairios dalykinės vaikų grupės, kad vaikas galėtų būti kelias iš grupės ir grupę pagal pasiektus rezultatus, kad gali atsitikti, jog kai kuriems dalykams vaikas turės pereiti į kitą kambarį.

Iš to seka išnykimas vaikų paskirstymo į tradicinius skyrius. To vietoje yra vaikų paskirstymas į dalykinius ciklus ir grupes. Kiekvienoje grupėje vaikas dirba savarankiškai jam tinkamu tempu. Išnyksta "palikimas antriesiems metams", nes išnyksta ir tradiciniai su-prasta mokslo metų pabaiga, iš-virdama į natūralią grupės dar-bo pertrauką poilsui. Išnyksta tradiciniai pažymiai, vietoje to paliekant vaiko pagyrimą ar pa-peikimą ne už egzaminų rezul-tatą, bet už pastangas rezul-ta-tus siekiant, už gerėjimo tempą.

Beskyrinės sistemos praktika anglo-saksų mokyklose

Programa, arba norimo išeiti kurso nustatymas, yra pirmoji problema. Mūsų pavyzdžiui pasirinkta anglišką mokyklą yra iš tu, kuri turi programinius nuostatus. Tai pradžios mo-kykla, kurioje vidutinio gabu-mo mokinys išbūtuose aštuonerius metus. Tokiu atveju programa nustato: išeinamuosius dalykus ir tų dalykų pačios pagrindinės medžiagos paskirstymą į 3 cik-lus: pradiniam ciklui, viduri-niam ciklui ir vyresniųjų ciklui. Tai ir viskas, kas ateina iš "val-džios". Tolimesnis programos paskirstymas, kiek to reikia, at-liekamas pačių mokytojų, pris-itaikant prie vietos sąlygų ir mo-kinų — prisitaikant prie jų pa-jėgumo ir interesų.

Mokytojų klausimas yra ant-roji problema. Beskyrinėje siste-moj mokytojas nėra pagrindinis naujos medžiagos šaltinis: vai-kai raginami patys susirast nau-

jus faktus bibliotekoje (refe-rence room). Mokytojas yra tik "pagalba varguose" — padeda tiems, kurie patys nepajėgia ei-ti pirmyn. Tai padaro mokytojo darbą žymiai sunkesnį, nes daug lengviau iš vakaro pasi-ruošus naują dalyką pasakoti tylinčiai klasei, negu atsakinėti ir įvairius netikėtus klausimus bei padėti raustis bibliotekoje ir tuo pačiu metu prižiūrėti visos grupės discipliną.

Mokslo priemonės šioje siste-moje turi labai didelės reikš-mės. Jei tradicinėje mokykloje pagrindinis mokslo priemonių tikslas buvo tik palengvinti mo-kymosi procesą, tai beskyrinėje sistemoje be tinkamų mokslo priemonių nėra ko ne pradėti. Kai sakome "tinkamos" prie-monės, tai turime galvoje to-kias, kuriomis pasinaudodamas (nukelta į 4 psl.)

Kom. Kinijos...

(atkelta iš 2 psl.)

dimas nustumo. Biaurus mo-mentas. Bet partijos sekretorius tuojau pacitavo Mao mintį: "Pirmiausia reikalingas entuzi-azmas, bet taip pat ir ramybė bei intensyvi ir tvarkinga veik-la". Padarinti Mao mintims, atidžiai apsvarstė padėti. Jie tu-rėjo jų pačių išrastą aparatą anestezijai ir nutarė jį panau-doti. Viskas puikiai pavyko.

Tačiau iškilo nauja sunkeny-bė: parinkti operacijos techni-ką — pauti ar nepauti mem-braną, kuri dengia žarnas. Bet ir čia pasirėmė Mao mintims: "Pirmiausia reikia pulti išblaš-kytas ir izoliuotas priešo jėgas, o jau paskui pulti koncentruo-tas ir didesnes jėgas, jas apsup-ti ir visiškai sunaikinti". Tai buvo būdas, kuriuo galima nu-galėt auglys: pirmiausia jį izo-liuoti nupiaunant ryšius ir kraujo indus, paskui pamažu at-palaiduoti nuo jungiančių aud-i-nių ir taip išimti jį visiškai.

Tai buvo Mao Tse-Tungo min-čių pergalė — rašo "China's Medicine". Ateityje reikia dar-labiau iškelti didžiąją Mao min-čių raudonąją vėliavą ir pritaikyti ją visiems gyvenimo atve-jams.

Visa tai atrodytu kvailia pa-saka, jei tai nebūtų smulkiai ap-rašyta medicinos žurnale "Chi-na's Medicine". Bet juk kvaily-be nėra jokių ribų, o asmens kulto propagandai juo labiau.

V. Mar.

Antanas Rinkūnas skaito paskaitą rytinio Atlanto pakraščio mokytojų su-važiavime New Yorke kovo 15 d. Nuotr. R. Kisieliūnas

Mažosios Lietuvos didieji vargai

Mažoji Lietuva, nuostabiai gražus gintarinis Baltijos pama-rys, kur jau nuo žilos senovės gyveno lietuviškos gentys, yra ryškiausias simbolis lietuvių tautos kentėjimų. Tame pama-ry, kaip nė vienoje kitoje Lie-tuvos žemėje, per ilgus am-žius tikrieji to krašto savinik-ai, kilnūs žmonės, turėjo ir tebeturi rungtis už savo žemę ir gyvybę su piktos valios išbro-vėliais. Kovos prasidėjo dar kryžiuočių įsiveržimo metu, kai anie tariami krikščionybės rite-riai atėjo su apskutu kryžiumi arba kalaviju. Kovos ir kančios tebetveria ir dabar, kai Mažoji Lietuva, prie Rusijos priskirta, niokiojama kūjo ir priekalo. Kas to krašto negriebė ir kas jo nevargino?

Kryžiuočiai, ilgus amžius Ma-žąją Lietuvą valdę, vis dėlto neįstengė jos suvokietinti. Vie-na, kas čia paliko, tai protes-tantizmas, tartum likimo pasity-čiojimas iš Marijos ordino rite-rių. Apaštalaivę kardu kataliky-bei, jie patys pirmieji nuo jos nusigrėžė, kai žmonės dar ilgai laikėsi Marijos garbinimo ir lan-kė jos šventoves Lietuvoje, siekdami net Šiluvos. Iš Mažo-sios Lietuvos pasklido pirmas spausdintas lietuviškas žodis ir pirmieji Šventojo Rašto verti-mai. Lietuvybė buvo tokia gaivi, gyva ir šviesi Dievo žodžiu, kad visas rytinis Prūsijos kraštas, siekęs Lietuvos, nuo šešiolikto-jo amžiaus tebebuvo vadinamas Lietuva. Vokiečių valstybėje ji sudarė lietuvišką provinciją—Litauen, ramią, darbščią, daini-ngą ir šviesią, kaip Baltijos marių išplaujamas gintaras ar pamario smiltėtos kopos.

Maras, užneštas svetimųjų aš-tuoniolikto amžiaus pradžioje, buvo viena iš didžiųjų nelaimių tam mielam kraštui ir jo ge-riem žmonėm. Jų išmirė apie 150,000. Kai kurios sodybos, ypačiai apie Ragainę ir Gumbi-nę, liko visai tuščios. Atkelta

buvo vokiečių kolonistų, — žmonijų nenuoramų savam kraš-te. Kristijonas Donelaitis, tsači ano meto Mažosios Lietuvos ra-šytojas pažiba, skundėsi ir ra-šė, kad atėjūnai užkrėtė kraštą "visokiomis nedorybėmis". Gi vietinių lietuvių dorybė buvo to-kia didelė, kad Prūsijos kariuo-menėje lietuviai buvo laikomi pačiais geriausias kariais. Ir vis dėlto tuos geruosius ir ištikimus žmones emė prievarta vokieinti per įstaigas, mokyklas. Ko-kia tai buvo neteisėybė, galima suprasti iš to, kad pats būda-mas vokieitis, Sauerveinas, tau-rus žmogus, pramokęs lietuvių kalbos, ragino nepasiduoti. Jo eilės pasidarė Mažosios Lietu-vos himnu: "Lietuviai esame mes gimę, lietuviai turime ir būt"...

Vokiečių spaudos laikai su I Didžioju karu pasibaigė tik siauram Mažosios Lietuvos pakraščeliui, pramintam Klaipė-dos kraštu. Tačiau ir tą deši-nijį Nemuno krantą su pačia Klaipėda teko patiem lietu-viam vaduoti: atimti iš prancū-žų, kad netektų lenkam ar dar kam kitam, nors 1920 kovo 21 buvo pareikšta Mažosios Lietu-vos žmonių valia jungtis su vi-sa Lietuva. Galėjo prisijungti tik Klaipėdos kraštas 1923. Jis stipriai pakilo ekonomiškai, bet netrukus pakilo ir nacių kelia-mas nerimas, sabotazas, prie-šiška akcija, o 1939 kovo 22 Hitleris jėga atplėšė nuo Lietu-vos visą Klaipėdos kraštą. Jis grįžo Lietuvai po II Didžiojo karo, bet jau sovietų vergijoje.

Rusai praėjusio karo metu žvėriškai Mažąją Lietuvą nunio-kiojo, žmones išžudė badu ir tremtimi, kraštą apšodino sa-vais kolonistais ir surusino vi-sus gražuosius lietuviškus vie-tovardžius. Bet didžiųjų nedorė-lių darbai praeis kaip pamario dulkės. Liks gyvas lietuviškas žmogus, kaip Baltijos marių a-mžinas gintaras.

Šiek tiek istorijos

Beskyrinė sistema pirmiau pradėjo reikštis praktiškai. Tai įvyko vietovėse, kur į moky-klą" galėjo susirinkti pas vieną mokytoją vos keli vaikai, įvai-raus išsilavinimo. Mokytojas sa-vaimė turėjo dirbti su kiekvie-nu vaiku individuališkai dau-gelyje sričių, tačiau vis dėlto jie visi sudarė kolektyvinę kla-sę, kartu žaidžiančią, dainuojan-čią, praleidžiančią laisvalaikį.

Teoretiskus ir praktiškus šio principo mokyklos su daugeliu vaikų pagrindus davė M. Mon-tessori, sukurdamą jos vardu žinomą vaikų darželių sistemą. Pradžios bei aukštesniajai mo-kyklai šia idėja plėtojo ir tai-kė amerikietė H. Parkhurst, dirbusi Dalton, Mass., mieste. Nuo to H. Parkhurst sistema dažnai vadinama Dalton planu. Garsusis Amerikos pedagogas

— Tai tik vakar grįžai? — paklausė Jonas.

— Vakar vakare parėjau iš Palomės. Nežinojau, kad tu ten esi. Būčiau aplankęs.

Kol sesuo parengė pietus, broliai dalinosi savo pergyvenimais, kalbai neradami galo.

Juožas buvo smarkiai išvargęs. Už Joną aukštesnis ir stambesnis. Amžiaus skirtumas tik treji metai, bet atrodė daug vyresnis.

Paskutiniu metu kaime jau buvo daug naujų žmo-nių. Ne tik iš Rusijos parvažiavusių, bet ir iš Austrijos ar Vokietijos nelaisvės.

Jonas papasakojo savo planus dėl vestuvių. Ur-šulė Juozui jau buvo minėjusi apie Jono susižiedavimą, tai vestuvių laiko nustatymas nebūtinai.

Pavalgius pietus, pradėjo rinktis kaimynai. Uršulė, pro langą pamaciusi ateinant Antaną Šalčių, pasakė: — Ir Surdegių Onytė netrukus kels vestuves.

— Su kuo? — pasiteiravo Jonas. — Su Antanu Šalčium! Jis kaip tik čia ateina.

Kaimynai Joną klausinėjo apie naują lietuvišką val-džią, pasakojo vietines naujienas, džiaugėsi gavę iš Kal-nų valsčiaus komiteto pigiai nusipirkti druskos, cuk-raus, grūdų. Kas neturėjo pinigų, gavo veltui. Atsirado ir nepatenkintų, kurie kaltino komitetą už neteisėną da-linimą. Vieni gavę be reikalo, kitiem, jų nuomone, duoti reikėję, bet negavę. Jonas komitetą teisingo, sakdamas, jog klysti yra žmogiška ir kiekvienas klaidų gali pa-daryti. Patarė, kaip tą ar kitą klaidą reikėtų atitaisy-ti. Pagaliau pasakė: — Aš manau, jei komitetas ir padarė vieną kitą klaidą, tai be blogos valios. Neklysta tik tas, kad ne-dirba.

Neatsirado, kas prikištų komitetui blogą valią. Kėlė tik klaidas.

Jonui jau reikėjo grįžti Palomėn. Su visais atsisvei-kinęs, Juozo lydimas išėjo. Su broliu atsiskyrė tik bai-giantis kaimo laukams. Iš savo santaupu įdavė jam 50 markių, tardamas: — Tai pradžiai gyvenimo! Vėliau, matysime, gal ga-lėsiu daugiau paremti. Dabar tik gerai pailsėk po tiek iš- kentėto vargo.

Juožas nenorėjo pinigų imti, sakydamas, jog ir Jo-nui pačiam jie pravėrs, ypač pradendant naują gyveni-mą.

— Nesirūpink! Mudu abu dirbam, tai lengvai išsi-versime.

Atsisveikinant, Juozas palinkėjo geros sėkmės ir prašė pasveikinti būsimą brolienę, nors dar ir nepa-žįstamą.

NEIŠPILDŽIUSIOS SVAJONĖS

Susikūrusi Lietuva kėlėsi iš vargo ir skurdo. Vil-niujė jau buvo sudarytas pirmas ministrų kabinetas. Apskrities komitetas pradėjo gauti naujos vyriausy-bės potvarkius. Nebereikėjo veikti sava nuožūra ir at-sakomybe. Darbo sąlygos gerėjo, gyvenimas normalė-jo. Visi džiaugėsi, kad Lietuva keliasi iš karo griuvėsių, teikdama šviesių vilčių.

Bet štai netikėta žinia: Vilnių užplūdo bolšėvi-kai. Lietuvos vyriausybė buvo priversta pasitraukti į Kauną. Pradžioje nenorėta tikėti, bet žinios greit pasi-tvirtino. Netrukus ir Palomėn atėjo raudonoji armija. Lietuvos gyventojai vadino ją driskiųjų armija. Tas var-das jai labiau tiko. Tai buvo kažkas panašaus ir nuskur-dėlių gaujų, o ne į kariuomenės dalinį.

Tuoį prasidėjo teroras, asmeninių sąskaitų suvedi-nėjimai. Buvo šaukiami mitingai, į kuriuos žmonės ne-norėjo eiti. Ejo tik iš prievartos, grasinami įvairiomis bausmėmis. Susiorganizavo nauja "raudona" valdžia, pa-sivadinsi revoliuciniu komitetu. Niekas jos nerinko. Žmonių rinkti atstovai buvo pašalinti, kai kurie net areš-tuoti ir ištremti į Rusijos gilumą.

Joną greit iš pareigų atleido ir naujo darbo neda-vė. Rytų Lietuvos įsiviepatavo bolšėvikiškas siaubas. Vėl prasidėjo plėšimai, prievartavimai, kuriuos vykdė ne vien belaisvių gautos, bet ir patys raudonarmiečiai. Tu-rėdami neribotas teises ir pačių susikurtą pačiais varto-jamą šūkį "Plėšk apiplėšta!", paimdavo iš ūkininkų ar iš miesto vežikų arklius; pasikinkė į dideles roges, pri-grūdavo bent du ar trys vežimai ginkluotų vyrų: nu-žiūrėję kur turtingesnį ūkį ar dvarą, nuvykdavo ir die-nos metu jį apiplėšdavo.

Pasipriešinti niekas negalėjo, į jokių nusiskundi-mus niekas nekreipė dėmesio. Vieni plėšė dieną, kiti naktį, ir niekas negalėjo žinoti, kurią dieną ar valandą jo turtas arba jis pats bus sunaikintas ar nužudytas.

Senąją miliciją atleido, daugelį areštavę išvežė, o naujos dar nespėjo suformuoti. Žmonės kentėjo siau-bingą nevilį.

Jonas pasijuto mieste nesaugus. Jis nutarė išvykti į kaimą. Likus be darbo, nebebuvo nė prasmės mieste gyventi. Sutartas vestuves turėjo atidėti.

Elenutei darbo netekimo pavojus kol kas negrėsė. Ji tebedirbo ligoninėje. Ar ilgai ten išsilauks, sunku bu-vo pasakyti. Tik jos sesuo Emilija nukentėjo, nes nauja valdžia naujai įkurtą vaikų prieglaudą panaikino, o pa-talpas paėmė kareivinėms.

Griuvo vos pradėtas statyti Nepriklausomos Lietu-voš rūmas. Sužlugo ir dviejų širdžių svajonės sukurti laimin-gą šeimą. Jonas su skaudama širdimi atsisveikino savo išrinktąją, palikdamas ją ašarose, negalėdamas tikrai pa-sakyti, kada ją aplankys, o dar labiau nežinodamas, kada galės sukurti išsvajotą šeimos židinį. Viskas laikinai tu-rėjo būti nutraukta, paliekant viską spręsti nežinomam laikui.

Parvykęs į kaimą, Jonas laukė pats nežinodamas ko. Nenorėdamas kam nors nereikalingai į akis, iš namų niekur neidavo. Nors jautė turįs žmonių pasitikėjimą patsai jais tikėjo, bet ką nors daryti savo padėčiai pagerinti nesiryžo. Nematė būdo, kaip tai galėtų padary-ti.

Į Kalnus irgi nėjo. Iš žmonių pasakojimų žinojo, kad ir Kalnų valsčiaus komitetą ištiko panašus likimas. Bet, kadangi bolšėvikai vietoj patikimų žmonių neturėjo, tris senojo komiteto narius — Kazį Zaranką, Stefą Pševils-kaitę ir Antaną Matuką — laikinai paliko pareigose. Meškūną, Dubausį ir Limbą, kaip nepatikimus, atleido.

Neilgai ir likusiems teko dirbti. Pirmoji krito Stefa. Ją pašalino dėl kažkokių slaptų skundų. Į jos vietą atvyko iš Palomės žydėlis. Jis atvežė ir atleidimo įsaky-mą.

(Bus daugiau)

JONAS JASKAUSKAS LEMTINGOS DIENOS APYSAKA

(32) — Tu labai geras, Joneli... — padėjusi ant Jono peties galvą, Elenutė užsisvajoję, ir abu kurį laiką ty-lėjo. Tada Jonas paklausė: — Tai ką manai apie vestuvių laiką? — Manau, gal dar reikėtų pasitarti su tėveliais. Kitą vakarą Jonas užėjo į savo uošvįją, ir visi sutarė vestuves iškelti pirmą sekmadienį po Naujų Metų. Didiesnio parengimo nedarysą. Kviesių tik artimuosius gimines. — Jonas nutarė aplankyti seserį ir ta pačia proga pa-kiesti ją į vestuves. Kai išvažiuo Palomėn gyventi, būdamas labai užsiėmęs, dar nebuvo kaime apsilankęs. Pasinaudodamas laisvu sekmadieniu, išėjo. Sesers su vaikais nerado: jie dar nebuvo grįžę iš bažnyčios. Susiradęs žinomą vietą laikomą raktą, atsi-rukino duris ir įėjo vidun. Jam tuojau krito į akis au-so lo padėtas smarkiai aptrintas kareiviškas duonmai-šis. — Iš kur tas? — pagalvojo. Nespėjus rasti tinka-mo atsakymo, tarp durų pasirodė sesuo su vaikais ir... O, Dieve!... Juozas! Su neapsakomu džiaugsmu broliai apsikabino. — Dieve!... Kokia laimė... Mes jau visko pri-galvojom, o dabar taip netikėtai... — Ačiū Dievui! Atvargau ir grįžau sveikas.

Vytauto klubo organizatorius

A. A. Stasys Gabaliauskas

Savo draugų ateitininkų paragintas parašyti nekrologą apie a. a. Stasį Gabaliauską, pirmiausia paėmiau pavartyti Lietuvių Enciklopediją ir parinkti datų. Nieko neradau.

Vis dėlto Stasys Gabaliauskas nebuvo eilinis žmogus. Lietuvoje jis buvo iškiles pas ateitininkus, Pavasario sąjungoje ir pas krikščionis demokratų. Amerikoje buvo laikraščių redaktorius. Jis buvo vienas iš studentų ateitininkų Vytauto klubo steigėjų. Bet ir apie šį klubą enciklopedijoje nieko neradau.

Taigi tenka pasikliauti tik savo atmintim. O atmintis ir pasilieka atmintim: daug kas su laiku išbyra, daug kas ir pasikeičia. Manau, kad a. a. Stasio draugai mane pataisys, pridės, kas bus mano praleista, kas ne taip pasakytą.

Pirmą kartą susitikau a. a. Stasį 1924 metais Šiauliuose, pirmajame pavasarininkų kongrese. Man teko tam kongresui pirmininkauti. Teko ten pažinti daug jaunų žmonių, ypač gimnazistų. Anksčiau mes nebuvom matę tokios apimties kongreso. Mum buvo nedrąsu imtis tokio didelio darbo. Tai galėjo padaryti tik pasaulio matęs žmogus. O toks žmogus buvo prof. Juozas Eretas, atvykęs iš Šveicarijos, su naujomis idėjomis, su Vakarų Europos pažinimu, su drąsa rengti nežinomus parengimus Lietuvoje.

Katalikų inteligentijos tada buvo maža, ir toji pati buvo užsiėmusi kitais dalykais. Prof. Eretas ėmėsi darbo su nepatyrusiais žmonėmis, su gimnazistais, kurie, be entuziazmo ir pasitikėjimo profesorium, nieko

daugiau ir neturėjo. O gimnazistų ateitininkų privažiavo tikrai daug. Čia ir teko tarp daugelio suikti jaunuoli Stasį Gabaliauską. Jis tada buvo baigęs septynias klases Telšių gimnazijoje. Aukštas, plonas, visada besišypsąs, judrus, drąsus, pasirengęs ką nors daryti. Niekuo jis tame kongrese nepasižymėjo, o ir pasižymėti negalėjo, tik jo buvo visur pilna.

Antrą kartą jį teko susitikti Kaune, pavasarininkų organizacinėje konferencijoje. Ir vėl man teko pirmininkauti, o Stasys buvo vicepirmininkas. Tai buvo 1925. Tada jis pavasarininkų vadovybės buvo pastebėtas kaip geras organizatorius ir vadovas.

Vėliau jau turėjau visą eilę susitikimų su Stasiu. Pirmiausia Telšiuose, kur jis 1925 baigė gimnaziją. Tada dirbau krikščionių demokratų centre reikalingu vedėju, ir man jau rūpėjo rinkimai ir seimai, kurie turėjo vykti ir vyko 1926 pradžioje. Rūpėjo sudaryti instruktorių kadrus apskrityse. Reikėjo ieškoti tinkamų asmenų. Telšiuose man buvo nurodytas kaip tinkamiausias tam darbu Stasys Gabaliauskas. Ypač jis turėjo gerą vardą pas Telšių dekaną kan. Korzoną.

"Geresnio nerasi," sakė kanauninkas. "Energingas, veiklus, drąsus, su iniciatyva, gerai išsilavinęs, gerai apsitrynęs, pažįsta žmones, turi visur draugų, daug važinėjęs po apskritis, žmonės jį mėgsta, jo klausio, jį seka."

Ir taip mes susikalbėjome, kad jis paims Telšių apskritį savo globon.

Kan. Korzonas buvo vienas iš partijos šulų. Jis buvo visų krikščionių demokratų konferencijų nuolatinis dalyvis. Su juo skaitėsi partijos vadovybė, su juo skaitėsi ir visi kiti. Taigi jo rekomendacija ne tik buvo galima pasitikėti, bet ir reikėjo ją priimti.

Taip Stasys ir pradėjo partinį darbą, kurį atliko rimtai ir atsidėjęs.

Rudenį jis atvažiavo į Kauną ir pradėjo lankyti Kauno universiteto teisių fakultetą.

Tuo laiku prasidėjo didelis judėjimas studentų ateitininkų tarpe. Ligi to laiko Kaune buvo viena draugovė su daugeliu narių. Buvo aišku, kad ji jau peraugo vieno organizacinio vieneto ribas. Reikėjo jai kitos struktūros. Draugovė buvo pasiskirsčiusi į sekcijas: visuomenininkai, eucharistininkai, abstinentalai, sporto, mergaičių sekcija ir k. Stasys buvo uolus visuomenininkų sekcijos narys. Bet sekcijos padėties neišgelbėjo. Nutarta skirstytis į administracinius ir skirtingus vienetus ir veikt nepriklausomai nuo kitų vienetų. Tokiu būdu buvo prieita ir prie Vytauto klubo steigimo. Prie visų ateitininkų bruožių ir idealų buvo stipriai užakcentuotas klubo visuomeniškas, kurį tada suprato me kaip ėjimą į tautą visai plačia prasme.

Buvom sutarę, kad Stasys apsiima klubą organizuoti. Aš sutikau būti jo padėjėju. Jis buvo pirmasis Vytauto klubo pirmininkas. Apie klubo veiklą būtų galima daug kalbėti. Bet gal kita kartą ir kita proga. Taip Stasys tvirtai įėjo į studentų ateitininkų tarpą.

Pianistė Julija Rajauskaitė skambins literatūros vakare, kuris bus kovo 22, šeštadienį, Elizabetho lietuvių laisvės salėje. Pradžia 7:30 v.v. Vakarą rengia ir globoja Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

Baigęs teisių fakultetą, jis nuėjo į teisingumo ministeriją. Čia vyravo nepalanki ateitininkams atmosfera. Jeigu jie ir patekdavo į kandidatų sąrašus, tai jau aukščiau kilti buvo sunku. Neduodavo progos. Būdamas betgi Šiaulių teismo apygardos kandidatu, nesant žmonių, porą kartų jis buvo užsidėjęs taikos teisėjo "grandinę". Tai buvo vienas kitam posėdžiui. Paskui tapo advokatu, bet irgi neilgam. Pasuko į privatų gyvenimą, nuėjo į pramonę. Jis perėmė tvarkyti "Birutės" šaldainių dirbtuves. Be reikalingų kapitalų jis čia tik vargo.

Stasys buvo vedęs Amerikos pilietę. Sovietam okupavus Lietuvą, Amerikos konsulatas patarė Gabaliauskam persikelti į Ameriką. Gabaliauskai tais pačiais metais taip ir padarė.

(nukelta į 5 psl.)

Leonardas Žitkevičius literatūros vakare kovo 22 Elizabeth, N.J., skaitys komiškus eilėraščius. Be jo dar dalyvaus: Kotryna Grigaitytė, O. Audronė, Pr. Naujokaitis. Kitų kūrybą skaitysi I. Vėblaitienė, A. Balčiūnas.

Beskyrinė sistema

(atkelta iš 3 psl.)

bių jis renka medžiagą, pavagia dialogus naujai savo knygai. Kartais jis net turi savo knygų veikėjus, kokius tolimus ar artimus kaimynus, kuriuos lanko ir kurie jam suteikia minčių. Nebūtinai tokius aprašo. Ne. Jam tik sužadina vienokią ar kitokią vaizduotę.

Jei reikės pavaiduoti daktarą, jis būtinai tokį daktarą apilankys, pasikalbės, kad pajustų bent atmosferą, kaip daktaras gyvena.

Taip jis surenka savo žmones, juos surikiuoja, sumezga į didelę intrigą ir pradeda rašyti tik tada, kai viskas aišku. O kai viskas aišku, jis ir rašo ramiai, paprastai.

Keista, jo visos knygos turi didelę intrigą, parašytos taip, kad negali nuo jos atsitraukti, turi iki galo perskaityti. Ir tokios supintos intrigos yra iš anksto suplanuotos, apgalvotos iki detalės.

Dar vasarą susitikus, jis turėjo popieriaus ir lentelę su savim. Rašė dramą. Ir dabar rašo ištvėringai ir drausmingai. "Darbininkas" spausdino ir išleido jo dramą "Peilio asmenitvi". Už tą dramą gavo Lietuvių Rašytojų Draugijos metinę premiją. Dabar irgi suminė jo eilę vardų knygų, kurias stumia prie galo. Tai dramos, romanai, apysakos. Kaip ir kas jis išleis?

Atbildėjo dr. A. Klimas su mašina išsivežti. Nieko nepadarysi. Svetur turi skubėti visur. Toks jau dėsniu, turi tavęs užtekti visiems. Na, — už paltų, skrybėlių ir tolyn.

(Bus daugiau)

KNYGOS ANGLŲ KALBA

- Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Skaitymai, gramatikos aiškinimai ir žodyniai. Paruošė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kietais viršeliais, 480 psl. \$7.00.
- Lithuanian Reader for Self-Instruction, by William R. Schmalstieg and Antanas Klimas. Priedas prie Introduction to Modern Lithuanian. \$1.00.
- Timeless Lithuania by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. \$4.00.
- Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Baly. Bibliography. \$5.00.
- The Balts, by Marija Gimbutas. Ancient Peoples and Places. 286 psl. \$7.50.
- Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65. 300 psl., kietais viršeliais. \$7.00.
- Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius. \$2.00, kietais \$3.00.
- The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25.
- Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. \$3.00.
- Leave Your Tears in Moscow, by B. Armonas. \$4.00.
- Tannenberg, by C. R. Jurgėla. The Battle of Tannenberg. \$2.00.
- The Refugee, by K. C. Cirtautas. \$3.50.
- Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietais viršeliais. \$4.00.
- Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. \$5.00.
- Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Seiniaus kūriniai. \$5.00.
- Lithuanian Folk Tales. \$4.50.
- The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymai. \$4.00.
- House Upon the Sand, by J. Gliuda. Romanas. \$4.00.
- The Ordeal of Assad Pasha, by I. Seinius. Satyra. \$2.00.
- Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. \$2.00.
- The Maker of Gods, by St. Zbarskas. 10 novelių. \$3.00.
- The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00.
- Bobby Wishingmore, by S. Zbarskas. Vaikams istorija. \$2.00.
- The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietais viršeliais. \$3.50.
- Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis. \$2.50.
- Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$1.25.
- Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers. \$5.00.
- Lithuania, by V. Augustinas, albumas iš Lietuvos vaizdų. \$6.00.
- Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. 50¢.
- Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yulniskis. 50¢.
- English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$6.00.
- Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Svasevičius (ca. 27,000 ž.). \$5.00.
- Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietais viršeliais. \$7.00.
- Lithuanian-English & English-Lithuanian 'išsėtinis žodynis. \$2.00.
- Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. \$3.00, kietais \$4.00.
- Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00.
- Rejuvenation of Siegfried Immerseibe, a novel by Ig. Seinius \$5.00.
- Noon at a Country Inn, by A. Vaičiūnaitis. \$4.00.
- Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulaitis. \$4.00.
- The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00.
- The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zbarskas. \$3.50.
- Arens in Amber, Leonardas Andriekaus poezija anglų kalba. \$3.00.
- Eleven Lithuanian Artists in Australia, Kieti virš. Albumo formatais. \$6.00.
- The Way of the Nation, by J. Juodis (paveikslų albumas). \$7.00.
- History of Lithuania, by Dr. V. Vaitekūnas. \$1.00.
- The Battle of Grunwald, an Historical Novel. \$3.00.
- Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$4.75.
- The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00 (kietais \$4.00).
- Ambarita, by J. Narūnė, pasaka. \$1.00.
- Sonata of Icarus, by Jurgis Gliuda. \$5.00.
- Essays in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00.
- Tundra Tales, Nola M. Zbarskas, ed. 5.00.
- The Winnowing Winds, by Bailey. \$4.00.
- The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. \$4.00.
- Lithuanians in Canada, by Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila. Kietais viršeliais, 370 psl., kaina 8 dol.
- The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. Kaina 1.75 dol.
- The Green Oak, by Algirdas Landsbergis, Selected Lithuanian poetry, \$5.00.
- The Green Linden, by A. Landsbergis, Selected Lithuanian Folksongs, \$6.00.
- Marian Shrines of Americas, by Titas Narbutas, illustrated \$3.50.

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama:

DARBININKO ADMINISTRACIJA

PAS ROCHESTERIO LIETUVIUS (4)

TEN, KUR GIMSTA ROMANAI

PAULIUS JURKUS

Atkeliavęs iš Europos, Rochesterio sustojo ir įsitvirtino rašytojas Jurgis Jankus. Atkeliavo su keturiais sūnumis. Dabar iš jų liko tik jauniausias, — jau ir tas stambus ir augalotas vyras. Kiti — turi savus namus kituose miestuose.

Nukeliavom ir pas Jurgį. Tiesa, jis pats nusivežė iš parapijos salės. Namelis — geltonas. Eilėje namų atrodo kukliai ir paprastai. Niekuo jis nepatraukia. Kitų tautų žmonėms jis nežinomas, bet kiekvienas lietuvis žino šį stambų rašytoją Jurgį Jankų. Kiekvienam ir šis namas įdomus.

Prie namo — sniegas, bet jis ne tas, ne sausio ar gruodžio sniegas. Kovo mėnesį sniegas yra prakiuręs, saulės sugražytas. Sniegas tirpsta. Pelkutės spindi. Ramu, paprasta, bet perženk namų slenkstį, ir pajusi, kad čia neramu — čia gyvena pasislėpę šimtai veikėjų, kurie grumiasi dramose, audringai blaškosi romanuose.

Pats Jurgis Jankus visada linksmas, visada juokiasi. Veidas apskritas, dar pridėk šypseną, tai gausi neišsenkama linksmumą. Tokiam tik komedijas rašyti, tik feljetonus, o jis, brol, tekina dramas. Tokia drama atsitiko ir su juo pačiu.

Prieš kokius dvejus ar trejus metus jam darbovietėje nupiovė kairios rankos tris pirštus: vadinas, 60 procentų vienos rankos pirštų nuėjo niekais. Turi tik nykštį ir patį mažiausią. Su tu dviem pirštų kombinacija jis gali pakelti popierį, kokį menką dalykėlį. Kiti trys iš eilės nukirsti vienu kirtimu, lygiai, prie pat šaknų.

Kai žmogų sužalojo, tuo pačiu metu fabrikas ėmė ir už-

sidarė. Ar ten mirė kažkas iš savininkų, ar pardavė, žodžiu, nebepilto tos dirbtuvės. Išmokėjo tik kompensaciją ir — nešdinkis. O kur eiti, kai visur durys užsidarė. Taip ir nebegavo darbo. Tokia jau Amerika, — nori tik gerų patvarių rankų. Teko apsiprasti su kietu likimu. Dabar gyvena iš kuklios pensijos.

Bet ir šiuo atveju, kai nukirto pirštus, nedingo jo šypsena ir optimizmas. Jis šypsosi, neša apglėbęs konjako butelį ir jį savotiškai stato ant stalo. Menkai pagelbsti kairioji. Ir tik dabar pamatai, kad žmogui reikalingos dvi rankos.

Jo svečių kambarys labai švarus, nepasakytum, kad tai rašytojas gyvena. Ant sienų pakabinta paveikslų — Ludo Vilimo, J. Pautieniaus, V. Stančiškaitės. Jauku, švaru, net neraskytai. Tokį gražų kambarį išlaiko žmona, kuriai tenka dirbti, kad namai išsilaukių. Ir ji turi tą nuolatinę šypseną ir savotiškus akinius. Akiniai su stonais stiklais. Ji kalba ramiai, teka ramiai lyg kokia lygumų upė, nesibijodama nei laiko, nei vargo, bei triukšmo, ramiai su tikdama gyvenimo kietumą, pridėdama šypseną.

Dabar jį padėjo sūrio ant stalo prie Jurgio konjako. O Jurgis pradėjo juokus. Ir linksma buvo mum.

Siuose namuose jis parašė tikrai kokį "centnerį". Taip jis pats juokaudamas sveria savo kūrybą—rašo centneriais, "ant-svorio".

Jis yra rašytojas vagabundas. Nemėgsta sėdėti prie rašomojo stalo. Antram aukšte jis turi darbo kambarį su knygom, bet — jis rašo visur. Mėgstamia-

Rašytojas Jurgis Jankus

sia jo rašymo vieta fotelis su atrama, ant kurios pasideda popieriaus. Ties popieriaus susegti, kad nejudėtų, apačioje lentelė (tokiai lentelė Amerikoje vartoja visose įstaigose, kur reikia vaikščioti ir surašyti). Rašo jis plunksna. Tik plunksna. Bus bene vienintelis rašytojas, užsilikęs iš senos gadyinės, rašytojas, kuris nepripažįsta rašomosios mašinėlės. Kai kiti vargsta prie "kuliamosios" — rašomosios mašinėlės, jis ranka vedžioja per popierių. Keista, net nuostabu, ir kiek jis turi kantrybės tiek puslapių parašyti, ir dailiai parašyti.

Teko ne kartą skaityti jo rankraščius, išėjusius iš jo "virutės". Tai buvo pirmoji redakcija, parašyta tiesiai ir taip aiškiai, taip gražiai, retai kurį žodį perbraukiant, pataisant.

Jo kūrybos procesas vyksta prieš rašant. Tada jis "suiamas" visokių vėlinių ir skausmų, vaikšto, nenusėdi, eina ir net kalbasi. Jis net nueina pas žmones ir ten šneka kažką, ir vėl iškeliauja. Iš tų žmonių pokal-

ILGO GROJIMO LIETUVISKOS PLOKŠTELĖS

Long Play - Stereo - Hi-Fi - Lithuanian Records

- G. Vasiliauskienės, 11 lengvos muzikos dainos-šokiai 6.00
- Pupų dėdės ir dėdienės, 12 šokių-dainų rinkinys 5.00
- D. Dolskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys 5.00
- Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai 5.00
- Palangos Juzė, vaidina profesionaliai aktorai 5.00
- Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių Stereo 4.50
- Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų. Stereo 4.50
- Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota 5.00
- Šiluvos koplyčios pašventinimo ir kongreso momentai 3.50
- Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 lietuviškų dainų solo 5.00
- A. Šabanauko, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po \$5.00 10.00
- A. Šabanauko, lengvos muzikos 12 šokių-dainų Nr. 3 5.00
- Aurelia, Paukštelienės pramoginė ir šokių muzika — Stereo 5.00
- Dainuotojams, Aurelia šokių muzika Nr. 2 Stereo 5.00
- Sigitė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3 5.00
- Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo 4.50
- Dainos Lietuvos, S. Čerėnės komp. įdainuota 12 liet. dainų 3.50
- Dainų ir arijų recitalas, sol. J. Vaznelio 5.00
- Dainos, A. Stempušienės 24 liet. dainos Stereo \$7.00 6.00
- Dainos, E. Valterienės 12 liet. dainos, 7 operų ištraukos 3.50
- Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 liet. dainų. Stereo 4.50
- Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ansamb. 14 l. d. Stereo 4.50
- Dvi Mamytės ir dvi Dukrytės, Kvartetas iš 14 dainų. St. 4.50
- Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir duk. 15 liet. dainų. Stereo 4.50
- Kur banguoja Nemunėlis, Al. Brazio 9 dainos, 9 giesmės 3.50
- Lietuvių Tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija 4.50
- Lietuviški šokiai, ardoceonu K. Daubaras. 18 šok. Stereo 4.50
- Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinų, vad. O. Mikulskienė. St. 4.50
- Glaudžia Trimitai, Br. Jonušo įgrotas 12 l. patriotinių maršų 7.00
- Liaudies giesmės, Tėviškės choro 11 giesmių ir dainų 5.00
- Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasilūno 5.00
- Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2, 3) 3.00
- Lietuvos Atsiminimų 25 m. jubiliejinė dainos. Stereo 4.50
- Mes padainuosim, Čiurlionio ansamblio 16 liaud. dainų 6.50
- O ramunėlė, pasakyk, Birutė Tamošiūnas, 12 muzikos šokių 6.00
- Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės, 12 muzikos šokių 6.00
- Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 2, 12 liet. dainų-šokių 3.00
- Operų arijos ir lietuviškos dainos, V. Noreika 5.00
- Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika 5.00
- Lietuviškos vestuvės, piršlybos ir vedybos 6.00
- Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras 5.00
- Ar pamenai, V. Stankus, 10 šokių muzika solo Stereo \$6 5.00
- Rožės ir tyliš vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muz. šokiai 5.00
- Sutemų garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių — Stereo \$6.00 5.00
- Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės. Stereo \$6.00 5.00
- Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų. St. \$6 5.00
- Trijų metų Irutė, Ir. Giečiūtės 8 liet. patriotinės vaikų dainos 3.00
- Tėvynės meli nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų 2.00
- Toks mūsų likimas, V. Bendžiūnės moderni muzika — stereo 5.00
- Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų 3.50
- Suk, suk ratelė, Vilniaus choro 14 lietuviškų d., Stereo 4.50 3.50
- Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos, st. \$6.00 45.00
- 7 Kristaus žodžiai, Sv. Kazimiero parapijos choras 4.00
- 40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid. Stereo \$4.50 2.00
- Lietuvos - Latvijos - Estijos Himnai Stereo 2.00
- Lietuvos Himnas ir simfonija 2.00
- Baltic Countries National Anthems (33 1/2 RPM) 1.00
- National Anthem of the U.S. (33 1/2 RPM) 1.00
- Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 l. dainos. Stereo 4.50 2.00
- Mano gimtinė, 14 lengvos muzikos kūrinėlių 5.00
- Operų arijos, J. Liustikaitės 12 kūrinų 6.00
- New Yorko Liet. Vyrų Choro 16 liet. dainos Stereo \$4.00 2.00
- Operų Arijos, Sol. St. Baro Stereo \$7.00 5.00
- Mes žengiamo su daina, N.Y. vyrų okteto 17 d. Stereo 4.50 5.00
- Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų Stereo 5.00
- Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių Stereo 5.00
- Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės. Stereo 5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 (Persiuntimo išlaidom prašom pridėti 50¢; į Kanadą \$1.00)

(Bus daugiau)

VOLUNTOWN, CONN.

Poetas kan. Myk. Vaitkus laimino duoną

New Londono L.B. apylinkės valdyba Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą surengė klebono kun. dr. Valdemaro Cukuro Sv. Tomo parapijoje. Mišias už Lietuvos laisvę lietuviškai aukėjo kun. Vyt. Zakaras. Išidėmėtins jo pamokslo mintys: "Taigi dabar pasilieka tie trys dalykai: tikėjimas, viltis, meilė (Sv. Povelio laiškas korintiečiams). Tikėjimas — tikim tauta, nes Dievas nesukūrė visų žmonių vienos tautos, vienos kalbos ir vienos kultūros. Viltis — viliamės, kad tauta bus laisva, ir sa-

vo šauksmais bei darbais į tai veržiamės. Meilė — mylim savo tėvynę, kai pajėgiam išsiveržti iš savo siauro asmens, šeimos ar grupės ratelio ir ieškom savęs savo tautoj, savos tautos kultūroj."

Minėjimas buvo apagapės pobūdžio. Įvyko parapijos svetainė prie valgiais apkrautų stalių. Buvo tikrai jaudinąs momentas, kai, kun. dr. Cukuro pakviestas, garbusis mūsų poetas, rašytojas kan. Mykolas Vaitkus kalbėjo maldą ir laimino duoną.

Valdybos pirm. Alg. Giedraitis prabilo į dalyvius, kad skaudu minėti pralaimėtą laimėjimą, bet čia pat klausė, kas būtų buvę, jei to laimėjimo nebūtų buvę — jei lietuvių tauta būtų patekusi tiesiog iš carinės Rusijos į komunistinę. Dabar Lietuva įvairiose pasaulio šalyse yra gyva literatūroj, mene, organizacijose, parapijose, kultūroj. Ji bus ir vėl laisva.

Svečias iš Romos kun. Rapolas Krasauskas skaitė įdomią paskaitą — "Lietuvių tautos istorinio likimo tragika". Pareiškęs, kad Lietuvos istorija verta Homero lyros ir Tacito plunksnos, jis nurodė ir nagrinėjo penkis lietuvių tautos tragiškus momentus: vėlyvą išėjimą istorijos scenon, nusivirimą į rytus, pavėlavimą priimti krikščionybę, lenkų tautos įsigalėjimą ir jų įtakos sustiprėjimą ir patį tragiškiausiąjį — du kartus valstybės netekimą, tautos naikinimą, genocidą.

Alg. Giedraitis ir Irena Vildžienė jautriai perteikė lietuvių rašytojų kūrybos pynę nuo St. Rapolionio iki Vyt. Mačernio. Kai pradėjo kan. Myk. Vaitkaus "Atsiminimo gėles", dalyviai emė ploti.

Iškviestas prabilo ir pats poetas kan. Myk. Vaitkus. Lietuvių tauta esanti daug ką padariusi. Jau tik meno pasaulio vardai — Mickevičius, Baltrušaitis, Čiurlionis, Kipras Petrauskas, Putinas, Brazdžionis ir net Balmontas (poetui prisipažinęs, kad jo kilmė veda į Lietuvą) ar net Kantas (sako, kilęs iš lietuvių) mums liudija, kad lietuvių tautoj genijų ir talentų netrūko ir netrūksta. "Aš jum sakau, ypač jaunosiomis šeimom: duokit mums daugiau Čiurlionių, Petrauskų, Putinų ir Maironių," — baigė ovacijomis palydėtas garbingasis svečias.

Dar prabilo kun. dr. Zenonas Smilga, išvykstaš klebonauti į Middletown, Conn., kviedamas jį aplankyti ir neužmiršti atvykti ir "dėl lietuvių". Minėjime dar dalyvavo prel. V. Balčiūnas ir kun. J. Grigonis.

Suaukota 143 dol. 50 ct. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, pianinu pritariant mokslivui Algijui Rajeckui. Jis taip pat vargonavo bažnyčioje.

J. Bernotas

Jurg. Ežer.

Voluntown minėjime: sėdi prel. V. Balčiūnas ir poetas kan. Mykolas Vaitkus, stovi kun. dr. V. Cukuras, Alg. Giedraitis, Irena Vildžienė, kun. dr. Z. Smilga, Elena Kondratienė ir kun. Rapolas Krasauskas.

HARTFORD, CONN.

Šaunus baltiečių koncertas

Baltiečiai - lietuviai, latviai ir estai kasmet surengia koncertų balių. Šiais metais šiam rengimui vadovavo lietuviai. Lietuvių komitetą sudaro: Eugenijus ir Regina Žiūrai, Zigmas ir Marta Strazdai, Zita Dapkienė, Ada Ustjanaušienė, Kostas Jūrkevičius ir Alfonsas Dziukas.

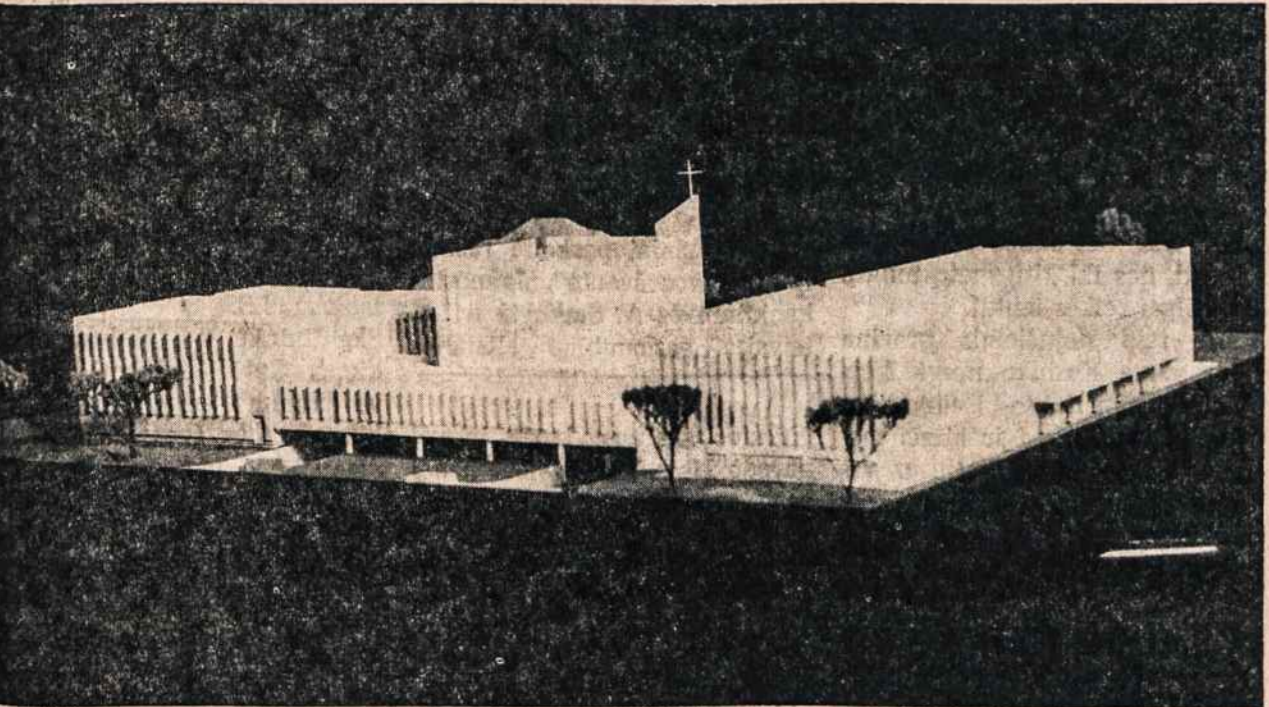
Šiais metais baltiečių koncertas — balius buvo vasario 15 Hiltono viešbutyje. Programą pravedė Eugenijus Žiūrys. Mėninei programai lietuviai buvo pakvietę solistą Stasį Barą. Jis

iš tarptautinio repertuaro padainavo operų ištraukas: "Toscos", "Žydės" ir iš kitų. Iš lietuviško repertuaro padainavo: "Liepė tėvelis" — Tallat Kelpšos ir kitas. Jam akomponavo prof. Vytautas Marijošius. Koncertas praėjo labai puikiai.

Į koncertą balių buvo atsilankiusi ir Hartfordo miesto majorė Ann Mccello. Ji įdomiai klausėsi koncerto ir paskui šoko. Tai labai įdomu, kad baltiečiai yra užmezgę artimus ryšius su tokiais aukštais pareigūnais, kaip miesto majoru, gubernatorium ir kitais.

J. Bernotas

Jurg. Ežer.

Kultūros židinio pradinio plano modelis, darytas archit. Adolfo Tyliaus. Planuojama salė, lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynai. Šis planų modelis bus toliau vystomas ir tobulinamas, tiek vidų, tiek išorė.

Nuotr. R. Kisiellaus

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiųosius) į:

- Garbės fundatorius (\$1000)
- Fundatorius (\$100)
- Amžinuosius narius (\$500)
- Rėmėjus (mažesnė auką)

Pasižadū iš viso paaukoti ateityje statybų fondui.....

ADRESAS Zip Code

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

ALRK Moterų 33 kuopa New Haven, Conn. Kūčiose su viešniom. Iš k. į d. I-je eilėje: M. Merkevičienė, N. Naikienė, A. Lipčienė, T. Strimaitienė; II-je eilėje: Emilija Šaulienė, V. Vaičekauskienė, dr. G. Vėbrienė, M. Kronkaitienė, J. Šilkienė, J. Kazlauskienė, A. Jonynienė ir A. Šaulienė; III eilėje: dail. L. Zidonytė, O. Norikūnaitė, G. Zidonienė, Z. Zasčiurinskienė, M. Jokubaitė, St. Leikienė, A. Plečkaitienė ir Naiduskevičienė. Nuotr. St. Lipčiaus

KATALIKŲ MOTERŲ VEIKLA

Sausio 19 A.L.R.K. Mot. S-gos 33 kuopos susirinkime dalyvavo 18 narių.

Išklausius pirmininkės, raštininkės ir išdėmėtos pranešimus, nutarta Vasario Sešioliktajai aukoti 10 dol., lietuviškai mokyklai paremti — 25 dol. Prie kuopos aukos Vasario 16-tai G. Zidonienė pridėjo dar 5

NEW HAVEN, CONN.

dol. Mokyklai paremti Marijona Ramanauskienė pridėjo savo 5 dol. auką. Lietuvių Fondui šiame susirinkime sudėta 32 dol. Narės šį reikalą gyvai remia, ir, atrodo, nebus sunkumu šimtainei pasiekti. Pranešta apie ruošiamus pa-

parengimus Hartforde ir Waterbury. Priminta apie parengimą Bridgeporte paremti Putnamo seselių jaunimo stovyklą ir kultūros židinio New Yorke statybom.

Susirinkime buvo renkama ar perrenkama kuopos valdyba. Marijona Jokubaitė pasiliko pirmininkauti jau 51-mus metus! Su ja pasiliko ir kitos valdybos narės.

Baigus susirinkimą, M. Ramanauskienei sugiedota "Ilgiausių metų" jos gimtadienio proga. Pati solenizantė pasakė keletą žodžių. Taip pat ir kelios narės ją pasveikino trumpu žodžiu. Jei M. Ramanauskiene nėra pati vyriausia šioj kuopoj, tai netoli to. Ne tik kuopoj, bet ir visoj kolonijoj labai gerbiama. Gimusi ir augusi čia. Nors Lietuvos niekada nemačiusi, ypač savo gyvenimą aktyviai dalyvauja lietuviškoj veikloj. Neseniai pergyveno vyro mirtį, o praėjusį rudenį — sūnaus, tačiau nepalūžo. Kuopos narių linkėjimai jai sulaukti šimtą metų — nebuvo tušti žodžiai. ...

Albina Lipčienė

BALTIMORE, MD.

Lietuvių postas 154 jauties kartos kėpsnio puotą surengė kovo 16 gražioje Eastern Center saleje, 7940 Eastern Ave. Žmonės rinkosi dar prieš pirmą valandą. Buvo ne tik jautienos ir austrių, bet ir kitų valgių ir gėrimų. Šokiama grojo orkestras. Buvo įvairių loterijų. Visa programa tęsėsi iki 6 v.v.

Lietuvių svetainės šėrininkai kovo 23 lietuvių svetainės didžiojoje saleje rengia austrių puotą. Bus kitų valgių ir garšai pagamintos jautienos. Pradžiai 1 v. popiet. Viskas tęsis iki 6 v.v. Šokiama gros Jokaičių orkestras.

Šv. Alfonso suaugusių klubas savo metinius pusryčius rengia kovo 23. Visi nariai raginami dalyvauti. 8:30 v. mišiose. Po mišių bus tuoj pusryčiai.

Jonas Limba, ankstesnės kartos lietuvis, staiga mirė kovo 7 Maryland General ligoninėje. Jonas buvo sulaukęs gražios senatvės. Ilgą laiką gyveno Sparrows Point rajone, netoli Bethlehem Steel didžiulės dirbtuvės, kur ilgus metus dirbo, kol išėjo į pensiją. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos šv. Luko bažnyčioje kovo 10. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusi dukra Pranciška ir žentas Silvestras.

Jonas Obelinis

FELJETONO KONKURSAS

Feljetono konkursui, kurį paskelbė meno darbuotojų Atvanga, kūriniams prisiūsti terminas baigėsi 1969 vasario 15.

Gauta 26 rankraščiai: Fricas nuo Kulių "Svento Jurgio išdaigos", P. Linelis "Seksas ir maistas", Kazys Pūslis "Priešakinis lietuvis", Vainius Linksmuolis "Parengimas su nuostoliu", Andė Svilkenis "Šimtadarbis bedarbis", Klaustukas "Practies pagerbimas", Popūtis "Barzdoti lietuvių stulpai", Pranė Pipiraitė "Moters veikla bendruomenėje", Rita Kuosa "Kultūringas pobūvis", Prūsas "Vidukas", Pavasario Žiedlapis "Maksimumas — begalinis", Adomo Ainis "Netikėtas poilsis", Nemunaitis "Dailės problemomis", Gurkšnys "Kelnes", Sigutis Rudvilius "Kultūros kraitvežiai", Pi-pas "Automobilis", Paspirgelis "Sven-

čių dovana", K. Pašėsupis "Muškietininkų padermė", K. Pašėsupis "Savaigalio prasivedinimas", S. Krienas "Senbernio apdūjomimai", (be slapyvardžio) "Galva ar uodega", Bimbala "Laiškas iš Bendruomenės seimo", Linksmutė "Tarp dviejų kėdžių", J. Papartis "Mėlynakė", G. Šermukšnis "Atostogos Havajuose", Kipšas Ilgakojis "Ryžtingo žygio tarnyboje".

Išvardinti kūriniai jau pasiūsti į Clevelandą, Ohio, kur sudarytoji komisija — lit. krit. Viktoras Mariūnas, poet. Kęstutis Gaidžiūnas, režis. Petras Matželis — juos vertins ir geriausių feljetonų autoriam paskirs premijas: I-mą 250 dol., II-rą 150 ir III-čią — 100. Premijuotieji ir atrinktieji tinkamai spaudai feljetonai numatoma išleisti atskiru rinkiniu.

M. D. Atvanga

IŠ VISUR

— Tėv. Leonardas Andriekus, O.F.M., dalyvaudamas Amerikos ir Kanados pranciškonų provinciolų suvažiavime Chicagoje (kovo 31 — bal. 2), ta pačia proga tvarkys ir šv. Antano gimnazijos reikalus. Balandžio 2 d. 7 val. vakare. Jaunimo centre jis susitiks su mokiūnų tėvais, kurie iš Chicago apylinkių leidžia savo vaikus į šią gimnaziją, ir su jos bičiuliais bei rėmėjais. Bus suteikta informacijų ir svarstomi šv. Antano gimnazijos reikalai.

— Lietuvių Tautinių Namų Biuletenio nr. 1 pasiekė skaitytojus. Tarp įvairios informacijos Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje reikalau, pranešama, kad kovo 23, sekmadienį, 1:30 v. popiet Chicagoje, Amerikos Legijono Evergreen Park Post saleje šaukiamas Lietuvių Tautinių Namų bendrovės metinis narių susirinkimas.

— Dr. Arvydas Klorė iš Kalifornijos buvo atvykęs į Chicago ir tarėsi su JAV LB centro valdybos pirmininku lietuvių mokslininkų suvažiavimo reikalui. LB centro valdybos organizuojamas suvažiavimas įvyks 1969 metais Darbo dienos savaitgalio metu Chicagoje. Suvažiavimo programą tvarko Kalifornijoje sudarytas mokslininkų komitetas, o techniskus organizacinius darbus atlieka JV LB centro valdyba.

— Juzė Daužvardienė, Lietuvos generalinio konsulo Chicagoje žmona, Informaciniame Prieškomunistiniame Seminare balandžio 19 Jaunimo centre skaitys paskaitą tema: "Reagavimas į JAV politiką, valdžios pareigūnų viešus pareiškimus laisvės bendrai ir išskirtinai Lietuvos laisvės klausimais".

— Buenos Aires leidžiamas Eljos biuletenis ispanų kalba sausio-vasario numeryje, šalia keliolikos būdingiausių pastarųjų metų žinių iš Lietuvos ir apie Lietuvą, paskelbė Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos egziliuje memorandumą apie politinę Lietuvos padėtį. (E.)

— Prof. Pr. Dovydaičio monografijai išleisti sudarytas važiaus komitetas. Į jį įeina Jonas Zadeikis, Dalia Damijonaitė ir Antanas Tauginas. Aukos siunčiamos adresu: Jonas Zadeikis, 4162 So. Fairfield Avenue, Chicago, Ill. 60632.

— Gimnazijos ir progimnazijos, veikusios Vokietijoje, bus aprašytos "Lietuvių Svetimas Vokietijoje" leidinyje: Ambergo, Ansbacho, Bad-Mergenheimo, Bambergo, Braunschweigo (Watenstedto), Buchtegudės, Detmoldo, Dillingeno, Montgommery (Doerwerdeno), Eichstaetto, Greveno, Hanau, Hanoverio, Ingolstadt, Kempeno, Klein Wittensee, Lertės, Luebecko, Merbecko, Memmingeno, Muencheno (Lohengrine), Muencheno (Freiman), Neumuensterio, Oldenburgo, Ravensburgo, Rosenheimo, Seligenstadt, Schweinfurto, Tuebingeno, Weideno, Wiesbadeno, Wolterdingeno, Wunsiedelio ir Wuerzburgo. Kas turėtų istorinių apžvalgų ir fotografijų tokių gimnazijų ir progimnazijų, kurios čia nesuminėtos, malonėkite skubiai atsiųsti leidinio redaktoriui V. Liulevičiui Pasaulio Lietuvių Archyvo adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Kad leidėjui paaiškėtų leidinio tiražas, maną pirkti šį leidinį prašomi rašyti Kultūrai Remti Draugijai: 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636. Leidėjas pranešė, kad provizoriniais apskaičiavimais šis 600 puslapių leidinys, išleistas ketiais viršeliais, turėtų kainuoti apie 8-9 dol.

— Žurnalisto VI. Mingėlos dabartinis naujas adresas: 33546 Clifton Dr., Sterling Hts., Mich. 48077.

— ieškoma Konstancija Liškauskaitė — Zimnickienė, kilusi iš Punsko. Ieško J. Zimnickaitė, R. R. 2. Tillsonburg, Ont. Canada.

— ieškomas Pranas Petrė, Kazio sūnus, 1947 gyvenęs Pittston, Pa. Jis pats ar apie jį žina prašomi pranešti adresu: Agnes Dugan, 138 So. Mockingbird Lane, West Covina Calif. 91790.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: Glenmore 2-2923

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

Šv. Kazimieras lietuvių jaunimo globėjas

Šv. Kazimieras yra vienintelis lietuvių tautos sūnus. Bažnyčios paskelbtas šventuoju.

Jis gimė 1458 karališkoje šeimoje Krokuvoje, nes jo lietuvis tėvas, taip pat vardu Kazimieras, Jogailos sūnus, buvo didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius. Šventasis augo karališkoje aplinkoje, kuri nebuvo palanki šventumui siekti. Turėjo 5 brolius ir 5 seseris. Kazimieras visada buvo uolus savo pareigose ir gabus moksle. Pildydamas tėvo valią, tik 13 m. amžiaus vyko užimti Vengrijos karaliaus sostą, bet nepasisekė. Jo kaip gausaus jaunolio laukė pasaulyje didelė garbė. Karaliaus patarėjai jame matė sumanų ir gabų valstybininką. Tai jis parodė sėkmingai pavaduodamas svetur išvykusį tėvą.

Jo mokytojas, kanauninkas Jonas Dluogošas, apie Kazimierą taip rašė: "Puikus, retu gabumų ir nuostabaus mokslumo jaunikaitis". Lietuvoje buvo net 6 kartus. Tuo parodė savo didelį dėmesį ir meilę Lietuvai, nes turint galvoje anų laikų susisiekimo priemones, reikėjo didelio ryžto ir pasišventimo tokiai ilgai kelionei. Susirgęs plaučių džiova, mirė Gardine 1484 kovo 4, sulaukęs tik 25 m. amžiaus. Palaidotas Vilniaus katedroje.

Šv. Kazimieras iškilo į altoriaus garbę, siekdamas dvasinio gyvenimo tobulumo. Jis gerai suprato aukos, maldos ir atgailos reikšmę, todėl stengėsi tai savo gyvenime vykdyti. Jis nepasidalino iš karaliaus rūmų, jis nevengė jokių kaip karaliaučiu privalomų pareigų, jis bendravo su visais žmonėmis, neišskiriant nė vargšų, tačiau jis rado pakankamai laiko ir sielos reikalams. Sakoma, kad iš jo tryškusi kažkokia jėga, kuriai su pagarba nusilenkdavė žilagalviai jo patarėjai, ar kiti patyrę ir gudrūs politikai. Jo gyvenimo motto buvo: geriau mirti, negu sunkiai nusidėti. Po jo mirties žmonės greit pradėjo jį garbinti kaip šventąjį. Kazimieras paskelbtas šventuoju popiežiaus Leono X 1521. Jo šventė švenčiama kovo 4.

Šv. Kazimieras gimė mišrioje šeimoje: tėvas Kazimieras lietuvis, motina Elzbieta austrė. Gimė svetur, Krokuvoje, Lenkijos karalių rezidencijoje. Dievo Apvaizdos planu mirė Lietuvoje,

Gardine, palaidotas Vilniuje. Keletą kartų šventojo karstas buvo slemiamas nuo okupantų, o 1953 Vilniaus katedrą pavertus meno muziejumi, jo karstas buvo perneštas į Sv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnyje.

1636 popiežius Urbanas VIII šv. Kazimierą paskelbė vyriausiuoju Lietuvos globėju. Popiežiaus Pijus XII 1948 birželio 11 šv. Kazimierą paskyrė lietuvių jaunimo ypatingu globėju. Popiežiaus rašto ištrauka: "Šv. Kazimiera išpažinėja patvirtinamą, paskiriame ir paskelbiamame visos lietuvių jaunuomenės ypatinguoju Danguje Globėju pas Dievą, suteikdami visas liturgines privilegijas."

Jaunimas visada dega kilniais idealais, todėl lietuvių jaunimo organizacijos, ateitininkai, katalikai skautai ir Amerikoje Lietuvos Vyčiai išsirinko kilnųjį mūsų tautos sūnų Šv. Kazimierą savo globėju.

s. Kun. Jonas Pakalniškis

Mieli Broliai ir Sesės

Ši mėnesį sueina jau metai, kai Darbininkas priglaudė Skautų Pastogę savo puslapiuose. Svarbūs ir reikšmingi skautams buvo šie praėję metai. Šventėme savo Sąjungos auksinį jubiliejų, suruošėme visą eilę iškilmingų sueigų tam jubiliejui Tautinėje Stovykloje.

Kaip gera buvo apie tai pasiskaityti Darbininke! Kaip gera, kad ši mum brangi sukaktis taip pat buvo nepamiršta lietuvių visuomenės, nes Darbininko puslapiuose dažnai radome straipsnius, nuotraukas, aprašymus.

Mūsų visų didelė padėka priklauso Darbininko leidėjams ir redaktoriams. Tą padėką galime taip pat išreikšti, skaitydami ir remdami šį laikraštį, kuris vienišelis turi pastovų skautų skyrių visame Atlanto Raje.

Noriu pridėti asmenišką padėką visiem ir visom, kurie savo siunčiamais rašiniais ir nuotraukomis išlaikė per šiuos praėjusius metus Skautų Pastogę gyvą ir įdomią. Tikiuosi dar daug metų tokio gražaus bendradarbiavimo. Nuoširdus skautiškas aciū visiem!

ps. B. Kidolienė,
Skautų Pastogės red.

New Yorko skautų Kaziuko mugėje vyr. sk. R. Balčiūnas ir vyr. sk. sl. A. Kidolis. Nuotr. R. Kisieliaus

NEW YORKO SKAUTAI PAGERBĖ ŠV. KAZIMIERĄ

Ir šiomet, kaip ir kiekvienais metais, New Yorko skautai-ės susibūrė pagerbti šv. Kazimierą — lietuvių skautų globėją.

Kovo 2 Viešp. Atsainymo parapijos bažnyčion plaukė tvarkingai uniformuoti, vėliavomis nešini skautai ir skautės išklausyti mišių, kurias aukojo s. kun. J. Pakalniškis ir kuris taip pat pasakė ir progai pritaikintą pamokslą.

Po pamaldų visi sugūžėjo parapijos salėn, kur įvyko tradicinė Kaziuko mugė. Salę beveik sausakimšai pripildė skautai, tėveliai ir svečiai iš New Yorko, apylinkių ir net iš tolimesnių vietovių.

Tauro tunto tuntininkui s. Vyt. Kidoliui vadovaujant, atidaryta pati mugė. Sugiedojus Lietuvos himną, brolis Kidolis pasveikino susirinkusius ir pakvietė Liet. Bendruomenės N. Y. apygardos pirm. Aleksandrą Vakselį, skautą nuo pat vaikystės dienų, atidaryti mugę. A. Vakselis šiltu žodžiu sveikino susirinkusius skautus ir svečius, pasigėrėdamas gražiu būriu New Yorko skautų, kurių rankos kasmet užpildo mugės paviljonus.

Prie balto kaspino matėsi N. Y. ir Atlanto Raje skautų vadovai: ps. I. Jankauskienė, s. V. Kidolis, Atlanto Raje vadas s. A. Bobelis, LSS A. R. vadeivė s. L. Milukienė. Svečių tarpe matėsi ASS A.R. vadeiva s. fil. G. Kurpis, s. J. Raškys, New Britain skautų vietininkas, s. v. v. sl. B. Maurutis iš Waterbury, prel. J. Balkūnas, Elizabeth skautų vadovė ir visa eilė kitų.

A. Vakseliui perkirpus kaspiną, visi susirinkusieji greitai laiku apstoję pilnus gėrybių paviljonus. Štai vilko galva papuoštas New Yorko vilkiukų paviljonas, kuriame darbuojasi vilkiukų draugininkas psl. A. Kidolis, padedamas savo adjutanto R. Balčiūno ir visos eilės

mažųjų talkininkų. Nuo lentynų sparčiai nyksta įvairūs žaislai ir kitoki mažųjų pagaminti dalykai. Toliau matome skautiškus reikmenų kioską, kur su malonia šypsena p. P. Ivašauskienė pardavinėja reikalingus ženklus ir programų konspektus. Už poros žingsnių skautų Birutės d. vės paviljonas. Jame sparčiai darbuojasi v. s. v. sl. Danutė Leveckytė su savo skiltininkėm, vikriai sukdamos tarp stalų, apraizgi užrašais tautiniais rūbais lėlėmis, keramika ir įvairiais žaislais, rankdarbiais ir kitokiais gražumynais.

Salia skautų visų akį patraukia N. Y. Vyr. Skautų Žaidinio ir Neringos tunto stalai. Čia ant aksomo žvilga gintarai, stiepias puikūs medžio drožiniai, mirguliuoja lietuviški audiniai, gražios keramikos vazos ir dar daug visokių dalykų, kuriuos būtų sunku išvardinti. Visiem čia gražiai šypsos vyr. sk. v. sl. M. Noreikienė ir vyr. sk. sl. Z. Jūrienė su savo pagelbininkėmis, ir kiekvienas čia nusiperka vieną ar kitą dalyką. Kaip gi nepirksi, jei taip maloniai aptarnauja!

Štai pro susispaudusius mažuosius matome laimės šulinį ir paukštyčių visų metų darbo vaisius ant ilgų, apraizgi stalų. Ir čia gaminių įvairumas! Dėkė vyr. sk. sl. G. Siemaškaitė skuba parduoti, pasiūlyti, o nuo jos neatsilieka ir pačios mažosios paukštytės, visos dirba, skuba, nes žino, kad bus malonu turėti pilnesnę draugovės kasą ateinančių metų reikalams.

Toliau paėjus randame skautų Sarūno d. vės paviljoną, kur ant stalų pridėta gražių medžio drožinių, o kas norėjo laimėti bandyti, tam buvo įvairūs žaidimai. Čia šeiminkauja s. v. vand. v. sl. A. Miklas su savo pagelbininkais.

Greitai ir Geležinio Vilko d. vės stalai. Ir čia pilna visokių skautų padarytų gaminių ir lietuviškos knygos, plokštelės bei pašto ženklų rinkiniai laukia pirkėjų. Jaunesnieji susidomėję dar nematytu žaidimu ir susikaupę mėto strėles, bandy-

SKAUTŲ AKADEMIKŲ DĖMESIUI!

Akademinio Skautų Sąjūdžio vadija kviečia visus akademikus skautus dalyvauti korespondenciniame Sąjūdžio suvažiavime ir todėl prašo atnaujinti ryšį pranešant savo tikslus adresu. Šis kvietimas liečia visus narius, bet kada gavusius Akademikų Skautų Draugovės arba Korp! Vytis spalvas.

Savo adresus praneškite iki balandžio 15 A.S.S. vadijos išdininkui — fil. s. Liūtai Griniui, 3879 Castelman St., Riverside, Calif. 92503.

fil. v. s. Eugenijus Vilkas
A.S.S. vadijos pirmininkas

dami strėlę pataikyti į brolio tuntininko nosį...

Iki šiol d. vės vadovavusio s. v. v. sl. A. Šimukonio ir naujojo d. k. G. Mikalauško priežiūroje ir prie šių stalų vyksta smarki prekyba.

Apėjus visus suminėtus paviljonus, dažnam jau atsiranda noras pasistiprinti. Tėvų komitetas darbuojasi bufete, visi spėja pavalgyti skanius, lietuviškus pietus, o pavalgę skuba prie "skanumynų trobelės". Skanumynų trobelės sienos, išmargintos vyr. sk. sl. A. Kidolytės visokiais pyragų ir saldinių piešiniais, visiem duoda suprastį, koki skanumynai toje trobelėje yra. Vyr. sk. v. sl. A. Samušytė su kitomis vyr. skautėmis vos spėja paduoti pirkėjams skanius tortus, sausainius ir riestainių virtines, kurie kaip tik tiks prie kvapios, garuojančios kavos, taip pat vyr. skautėlių kempelyje pardavinėjamos.

Ir štai, beinanant nuo vieno paviljono prie kito, beragaujant skanius "balandėlius" ir saldumynus, mugės svečiai pamato, kad stalai tuštėja, išvargę draugininkai jau ima pinišku skaičiuoti, ir žino, kad New Yorko mugė jau eina prie pabaigos. Visų dėmesį patraukia tėvų komiteto loterija: dail. V. Rato paveikslas atitenka Jasiučiu, o p. Matulaičiui padovanojimas foto aparatas — V. Kergeiliui. Dar visi skuba šį tą nusipirkti, nes iki kitų metų mugės dar ilgai reikės laukti.

Ir taip nejuociomis praeina dar viena Kaziuko mugė New Yorko. Skautai-ės išeinantiems dar primena, kad ir kitais metais mugėn atsilankytų, o vadovai gali tik pasidžiaugti pasisekimu ir pagirti savo darbš-

Iš Bostono skautų vyčių veiklos

Bostono skautai vyčiai yra pasiskirstę į du — Senųjų Lapinų ir Dariaus-Girėno — būrelius.

Senųjų Lapinų būrelį sudaro vyresnio amžiaus skautai vyčiai. Tai daugumoje vyrai, jau baigę mokslą, atitarnavę kariuomenėje, sukūrę savo šeimas ir dirbą įvairiose profesijose. Visi jie be išimties perėję per Bostono Žalgirio tunto eiles. Jie ir toliau yra likę tunto nariais, duodami tunto veiklai stiprų pagrindą. Šiuo metu seniesiems Lapinam vadovauja s. Č. Kiliulis.

Dariaus-Girėno būrelį sudaro jaunesnio amžiaus skautai vyčiai ir daugumoje dar belankoni įvairias mokyklas. Šiam būreliui vadovauja s. v. sl. Arūnas Subatis.

Savo neseniai tuntininkui pateiktame darbo plane skautai vyčiai yra numatę įdomią programą. Numatyta suvesti foto parodą tema "50 metų Lietuvos Skautijai" ir eilę paskaitų skautam vyčiam, paskaitinin-

SKAUTŲ AIDO PASISAKYMAS

Skautų Aidas su savo redaktorium v. s. A. Saulaičiu ir administratorium K. Šimėnu nepratę skūstis ir aimanuoti. Jie žiūri į ateitį su viltimi, kad kiekviena ateinanti diena bus geresnė, negu praėjusioji, ir pasitikėdami skautais.

Yra tačiau tam tikrų mūsų pastangų, reikalaujančių kasdieninių reikalų, kurie Skautų Aidoi daug padėtų. Šį kartą administracija norėtų kreiptis į skautus-ės ir jų vadovus ir prašyti mažos paslaugos.

1. Daug rūpesčio sudaro metinės samatos sudarymas. Administracija savo rizika siuntinėja žurnalą kelis mėnesius nemokamai, nors nėra tikra, ar numerata bus atnaujinta. Skaitytojai vėluoja su prenumeratos atnaujinimu, o kiek daug atkristų tu rūpesčių, jei prenumerata būtų laiku atnaujinta!

2. Vadovai yra prašomi pasiūpinti, kad kiekvienas vienas turėtų Sk. Aido platintojus. Daug dar yra skautų Sk. Aido negaunančių. Jei kiekvienas skaitytojas surastų dar po vieną naują prenumeratorių, atskiro Skautų Aido numerio išleidimo kaina žymiai sumažėtų, ir mes būtume pajėgūs praleisti ir pagerinti žurnalą. Labai girtinas praktiškas reikalas — rinkti Skautų Aido prenumeratas kartu su skautų nario mokesčiu.

3. Svenčių, gimtadienių ar vardinių progą draugam perkaime dovanas. O kodėl nesuteikti jiems skautiškos dovanos? Tai gali kiekvienas padaryti, užsakydamas bent vieneriems metams Skautų Aido savo draugui, ar jis būtų skautas ar ne. Gal kartais jūs draugai domisi skautavimu, tik nežino nuo ko pradėti. Jie kaip kreiptis. Tokia dovaną būtų net ir paslauga.

4. Administracija dėkoja visiem rėmėjams už paramą praėjusiam. Prašo ir toliau nepamiršti Skautų Aido! Pasaukoti dalį pelno, gauto iš savo pareigūmų. Leidimo ir persiuntimo išlaidos vis kyla, ir kiekviena nors mažiausia, parama yra leidejam brangi.

5. Pasitaiko kartais nusiskundimų, kad Sk. Aidas nepasiekia skaitytojų. Tokiu atveju nelaukdami praneškite savo adresą administracijai, kad būtų galima susidariusias kliūtis išsiaiškinti ir jas pašalinti.

6. Mes darome viską, kad Skautų Aidas būtų jūsų nuolatinis svečias. Darykite ir jūs viską, kad mūsų pastangos netų veltui. Pasistenkite šiandien — nelaukdami rytojaus.

Sk. Aido administracijos adresas: 45 Alban St., Dorchester, Mass. 02124. K. N.

Vasario 16 minėjimas N.Y. jaunimo tarpe

Vasario 16 minėjimas, suruoštas vasario 22 Apreiškimo par. mokykloje, praėjo tikrai jaunatviškoje nuotaikoje. Minėjimą ruošė New Yorko skautai, ateitininkai ir Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Po šeštadieninės mokyklos pamokų parapijos salėje susirinko didelis būrys jaunimo ir tėvelių. Uniformuoti skautai su savo vėliavomis išsirikiavo scenoje. Sugiedotas Lietuvos himnas. Mokyklos vedėjas A. Samušis pasveikino susirinkusius ir į jaunųjų rankas pavedė pravesi programą.

Progai pritaikyta referatą skaitė vyr. sk. v. sl. Aldona Samušytė, tema: "Mūsų ištikimybė ir pareiga". Ji vaizdžiai nupasakojo, ką šių dienų jaunimas gali ir turi atiduoti savo tautos gerovei, kokis gali būti jo įnašas Tėvynei.

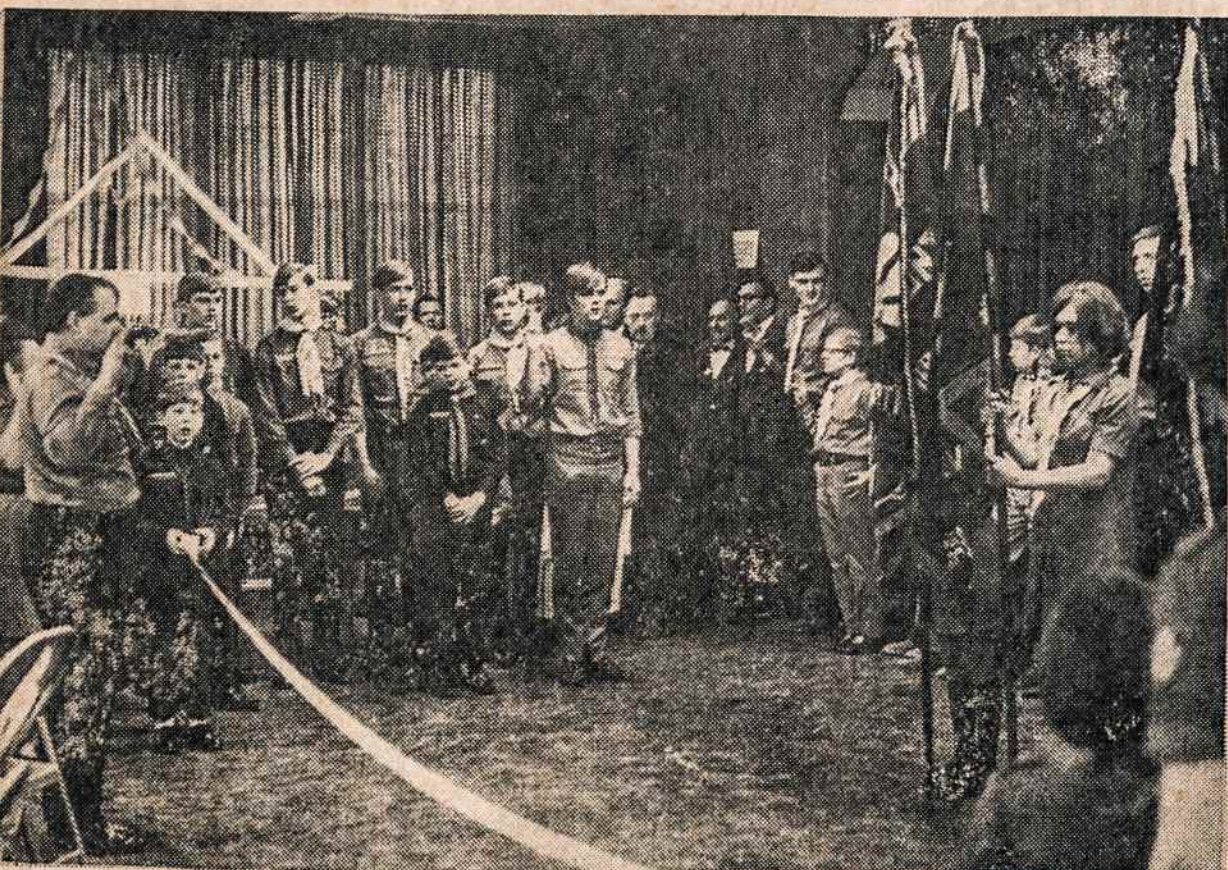
Maironio mokyklos II skyriaus mokiniai paskaitė rašinėli "Lietuvos šventė". Jaunosios kanklininkės A. Staknytė ir Leleivaitė paskambino liaudies

čiusius skautus, kurie ir vėl parodė New Yorko visuomenei savo sugebėjimą ir skautišką darbštumą. B.K.

VIENIA IS CHICAGOS

Vasario 22-23 New Yorko lankėsi LSS-jos Vyriausioji Skautininkė v. s. Malvina Jonikienė. Sesė Jonikienė dalyvavo jaunimo suruoštame nepriklausomybės šventės minėjime Apreiškimo par. salėje. Po minėjimo ji aplankė New Yorko seses jų sueigų metu.

Vasario 23 sesė Jonikienė turėjo progos pabendrauti su New Yorko skautų vadovėmis bendruose pusryčiuose, suruoštose Neringos tunto tuntininkės ps. I. Jankauskienės namuose. Tą pačią dieną Vyr. Skautininkė kartu su savo sesute v. s. S. Statkiene, lydima kelių N. Y. skautų-čių vadovų, aplankė visiem newyorkiečiams žinomą ir visų branginamą skautų bičiulį p. Birutę Grigaitę-Novickienę. B. K.

New Yorko skautai Kaziuko mugėje. Kairėje Tauro tunto tuntininkas s. Vyt. Kidolis. Nuotr. R. Kisieliaus

Sukaktuvinės sueigos svečiai Bostone, iš k. į d. — s. kun. J. Kilmas, s. M. Subatis, v. s. O. Saulaitienė ir v. s. A. Saulaitis. Nuotr. A. Želvio

KNYGOS PAPIGINTOM KAINOM

RELIGIJA, FILOSOFIJA

Table listing books and their prices under categories like RELIGIJA, FILOSOFIJA, POEZIJA, and BELETRISTIKA.

LIETUVISKŲ PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle, brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina, Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaras akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agunėlė, Siuntė mane motinė, Palankė, Laisvės varpo daina, Džimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlis, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaidėliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uंची tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaidėliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jojau dieną, Sutems tamsi naktužėlė, Aušta aušrelė, šviesi parazėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girėlė, žalia liepelė, Garnis turi ilgą šnaplį ir Lietuviais esame mes gimę.

Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norj. įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

SPORTAS

LAK:BAVARIAN SC 1:1 (0:0)

„Lygos lyderis Bavarian SC paslydo pas lietuvius“ pereinio pirmadienio laidoje rašė vietos vokiečių dienraštis. Pirmąją bavarai galėjo „paslysti“ ir smarkiau. Nedaug stigo ir veik didžiausia šio sezono pirmenybių staigmena būtų įvykusi. Prieš techniškai pažėgesnį priešininką mūsikiiai parodė beveik pavyzdžio neturintį kovingumą ir pasiryžimą. Bavarai puolikai turėdavo kautis su dvejetainiu ar trejetainiu pasiryžusiais gynikais. Pasekmė 1:1 dar bavarai priimtina, nes išlyginamąjį įvartį jie pasiekė tik iš pakartotinai šauto 11 m. baudinio.

LAK žaidė šios sudėties: Jankauskas; Šileikis, Budraitis, Remėza II, Kreikas; Vainius III, Vainius II; Malinauskas II, Murphy, Klivečka II, Mrozinskas (Bandžiukas). Visa komanda užsitarnauja pagyrimo, net nežinia kurį daugiau išskelti. Vartuose užtikrintas Jankauskas, net sulaukęs pirmąjį 11 m. baudinį. Kietai ir pasišventusiai kovojęs gynimas su griežtu Remėza II. Vainiaus III dar taip gerai žaidžiant nesame matę. Kovingas kaip visados komandos kapitonas Vainius II. Grįžęs Murphy parodė ilgus nežaidimo pertraukos žymes, bet mums bus paspartis. Pažymėtina, kad jis buvo galvojęs žaisti vos vieną kėlinį, bet rungtyne įkautis žaidė iki pabaigos, pavėluodamas į darbą ir atsisakydamas bet kokio finansinio atlyginimo.

Kaip minėta, mūsikiiai veik rungtyne laimėjo, nes Klivečkos II įvartiu buvo nustebinę bavarus 1:0. Priešininkas tuo tarpu atsikando į mūsų tirštą gynyimą. Pažymėtina, kad bava-

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

HEW-WOOD GALLERIES Open 6 days a week Custom Decorators Antiques - Furniture - Accessories 1215 Broadway Hewlett L.I. Call 516 - 374-9704

BRIGHTON EXTERMINATING COMPANY Commercial - Industrial - Homes All Work Guaranteed 269 Neptune Ave Brooklyn Call 648-1403

BRADHURST CATERERS in Manhattan We Are at Your Service Making Your Parties A Success Is Our Only Desire 2226 Third Ave N.Y.C. Call 427-7653

RIVERSIDE FLOORS Floors scraped refinished in decorative colors. We take pride in our work. Free estimates given. Call 926-7578 - ask for Mr. Howard

Sofa or 2 chairs upholstered \$99.95, Slipcovers: \$49.95 fabric, plastic - \$39.95. Wall to wall drapes \$21.95. All credit cards. Quality work. All Boros. Call Ben 636-8890. 17 E. 167 Street. We also have the finest in Custom Furniture.

RESPIRATORS REPAIRED bird ben nett etc instructions & treatment call for appointment 435-1618

HARD-TO FIND BROTHERHOOD WINE from Washingtonville, N.Y. \$1.95 Fifth No Deliveries - VALENCIA LIQUORS 89-65 165th Street, Jamaica near Macy's

COLEMAN VANS 3 Men Van \$18 per Hour Local and Out of Town 24 hour service - Lic & Bonded Call 496-7915

BUSSINESS PLACES Outstanding Buy. Restaurant and living quarters on Route 9 plus 7 room house all on 2 1/2 acres, 50 mi. NYC, Catholic Church nearby, large pond and lake for fishing and recreation (914) PE 7-6310

H. W. FEMALE

TYPIST - EXP. For congenial office 35 hours, \$90-\$95, nice working conditions AMSCO SCHOOL PUBLICATIONS 315 Hudson Street, New York, N.Y. - 675-7000

DISPLAY

B & B REST HOME A Home away from Home Good food and recreation facilities Catholic church within the area Jacksonville Road Mt. Holly N.J. Call 609 - 267-4025

CARPET LINOLEUM INLAID AND TILE Custom Installation at discount prices Free estimates all work guaranteed Also on location

CARPET & RUG CLEANING Newfoam Injection Process Free soil retarder & Moth proofing Call 24 Hours a Day 835-7593

AT ST. GABRIEL'S YOUTH COMMUNICATES We Listen, Understand, Care - than God Matters. St. Gabriel's Retreat House, Shelter Island, N.Y. 11965. Father John Francis, C.P., Director. 516 - 749-0850

LOUIS RODRIGUEZ PHOTOGRAPHY From 1 Photo to 1000 for weddings communions, confirmations, family pictures. Also artist's models photographs - 2265 1st Ave N.Y.C. at 116th Street. Call 427-1880

H. W. MALE Keep your job but make \$300 wkly or \$20,000 yrly extra with X-PAND Be a outside salesman. It's easy and its fun, will train you in 5 days, sell home to excellent customers furnished by XPand, car nec, bonuses each wk. Apply X-Pand Realty IN 7-7927 - 846 Nostrand Ave., Bklyn.

Bakery Routeman experienced, attractive future. Starting salary \$113 for 5 day week, approx. \$35 extra for the 6th day. No Sunday. All benefits. Advancement. Apply in person daily 9 AM - 3 PM Bond Bread, 495 Flatbush Ave. Brooklyn, near Prospect Park. - Mr. Barnao

GENERAL FACTORY HELP Will Train - Day or Night Shift No Experience Necessary KOBI POLY BAG MFG. 747 Evergreen Ave Brooklyn Tel. HI 3-6400

EXP SHORT ORDER COOK hours 4 PM to 1 AM - good wages nice working conditions work near home 6 day week Sunday off GOLDEN DOLPHIN DINER 905 N. Broadway Massapequa L.I. 516 - 798-9210

PARTS - STOCK CLERK Experienced in Truck Parts Salary commensurate with exp Union Shop Call (212) KI 2-1200 8 AM - 4:30 or call 914 - WH 9-5500

NAVAL ARCHITECTS (4) Career opportunity, interesting work - all phases structural design analysis experience necessary - good working conditions. Salary commensurate experience. Liberal Co. paid benefits including tuition refund program. Call Personnel, 269-1130 Ext. 275

Work near home men for assembly bench work and drill press operators steady work good pay - apply N.J. CAUAGNARD 400 3rd Ave Bklyn N.Y Call 625-0928

PRISIDEKITE PRIE KORPORUOTOS GRUPES Ieškomas pirklys pilnam ar daliniam laikui svarbioje prekyboje JAV lietuviškai kalbantiem pirkėjam. Pratomos pajamos virš 2,000 dol. mėnesiui. Taip pat priinama pelninga proga tiesioginiai ir išskirtinai atstovauti Europos ir Tolimųjų Rytų gamintojams. Galima pradėti net ir su 1,000 dol. Patyrimas nereikalingas. American Business Industries, International - 30 East 42nd Street, New York City; Tel. (212) MI 7-4161.

TV SERVICE MEN INSIDE & OUTSIDE Start at \$175 salary 5 days exp in Color TV. Vacations profit sharing - NANA SERVICE INC. 120-64 Queens Blvd. Kew Gardens BO 1-2227

Work Near Home (3) EXP AUTO COLLISION BODY & FENDER REPAIR MEN Top pay - Nick's Auto Collision 126-14 Merrick Blvd., Springfield Gardens L.I. 525-9357 or 525-7082

Pleasant View Lodge for vacation or honeymoon: indoor pool, Sauna, TV, entertainment, dancing, good meals, winter sports. Send for color bklet or call today. Make your reservation now. Tel. 518 - 634-7734 3 hrs. N.Y.C. - Freehold, N.Y.

RESORTS Pleasant View Lodge for vacation or honeymoon: indoor pool, Sauna, TV, entertainment, dancing, good meals, winter sports. Send for color bklet or call today. Make your reservation now. Tel. 518 - 634-7734 3 hrs. N.Y.C. - Freehold, N.Y.

AT ST. GABRIEL'S YOUTH COMMUNICATES We Listen, Understand, Care - than God Matters. St. Gabriel's Retreat House, Shelter Island, N.Y. 11965. Father John Francis, C.P., Director. 516 - 749-0850

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI Mūsų krautuvėse geriausios dešros Kelionė ir TV užkandžiai - kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užieikite - įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

- New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) - TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue - VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street - AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. - 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. - 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street - HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue - DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. - 914-454-9070

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 Prašau pratęsti prenumeratą 1969 metams.

Vardas ir pavardė
Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.
Už kalendorių \$.....
Siunčiu už prenumeratą \$.....
Spaudai paremti \$.....
Siunčiu skolą už m. \$.....

Cafe Geiger Savininkas - Helmut Vollmer 206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.) New York, N. Y. Tel. RE 4-4428 KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosavos virtuvės Puikiausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė Teirautis kamėne kur pastatyti automobilį.

- 1. AR TUREJOTE JŪS NEMALONUMŲ SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS JŪSŲ GIMINEMS?
2. AR MOKEJO JŪSŲ GIMINĖS PAPILDOMUS MUITO MOKESČIUS?
3. AR JŪSŲ SIUNTINYS BUVO GRAŽINTAS Į JAV?
4. AR BUVO DINGĘ DAIKTAI IŠ JŪSŲ SIUNTINIO GIMINEMS?
5. AR TEKO NERIMAUTI LAUKIANT PRANEŠIMO, KAD PER ILGAI NEIŪTEIKTAS SIUNTINYS?
Kad išvengus šių galimų atsitikimų, naudokitės patarnavimais pačios seniausios ir rimčiausios firmos GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
Si firma per 39 metus savo pavyzdingu patyrimu sudarė rimtą reputaciją daugelio patenkintų klientų tarpe JAV, taip pat ir giminėms USSR.
Visi mūsų skyriai turi savo žinioje patyrusių tarnautojų štabą, didelį visokių prekių pasirinkimą ir Podarogifits, Inc. įgaliojimus priimti užsakymus maisto-pramonės-dovanų CERTIFIKATUS Sovietų Sąjungos gaminiams. Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į mūsų centrinę įstaigą arba į skyrius.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455 SKYRIAI:

- PHILADELPHIA, Pa. 19123 - 1013 N. Marshall St. WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 - 3206 Eastern Ave. DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 - 390 West Broadway AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632 - 4102 Archer Ave. 254-4144
CHICAGO, Ill. 60622 - 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 - 787 E. 18th Street 486-1836
DETROIT, Mich. 48210 - 6460 Michigan Ave. TA 5-7560
ELIZABETH, N.J. 07201 - 956a Elizabeth Ave. 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212 - 11415 Jos. Campau Ave. 365-6350
KANSAS CITY, Kan. 66102 - 18 So. Bethany AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026 - 2841 Sunset Blvd. 382-1568
MIAMI, Fla. 33138 - 6405 Biscayne Blvd. FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414 - 217 E. Hennepin Ave. FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052 - 97 Shuttle Meadow Ave. 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107 - 5524 So. 32nd Street 731-8577
PARMA, Ohio 44134 - 5432 State Road 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222 - 346 Third Avenue GR 1-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621 - 683 Hudson Avenue BA 5-5923
NEW YORK, N.Y. 10003 - 101 First Avenue OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122 - 1236 9th Avenue LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103 - 1512 N. 39th Street ME 3-1853
SOUTH RIVER, N.J. 08882 - 168 Whitehead Ave. 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604 - 82 Harrison St. 798-3347
TRENTON, N.J. 08611 - 730 Liberty Street LY 9-9163
VINELAND, N.J. 08360 - Parish Hall, West Landis Ave. 691-8423

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus. Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11127 Tel. 894-4188

Muziejaus retenybė! Baigiančios pranykti Neprikli. Lietuvos SIDABRINĖS MONETOS pardavimui: 5 litai - J. Basanavičius, 10 litų Vytautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainaraštis - pareikalavus. F. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B.C. Canada.

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos pasiuntinys patarėjas Sveicarijoje, vienas iš autorių ir redaktorius anglų kalba veikalui "Lithuania", šiomis dienomis atvyksta į JAV ir kovo 23 d. 2 val. popietį punktučiai, Le Cordon Bleu salėje, Jamaica Ave. ir 96 St. kampu Woodhaven, N. Y., kalbės to veikalui pristatyme lietuvių visuomenei. Be to, kalbės dr. V. Paprockas. Meninę dalį atliks Giedrė Stančūnienė. Vadovaus Vytas Abraitis. Po akademijos bus kotelis ir vaisės. Laimėjimams bus dail. J. Bagdono kūrinys, pirmoji "Lithuania" knyga ir k. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti pageriant autorius, kurie šiose sąlygose atliko didelį uždavinį. Dalyvaus keturi leidinių parašę autoriai: dr. A. Gerutis iš Sveicarijos, prof. J. Jakštas iš Clevelando, prof. J. Puzinas iš Philadelphijos ir dr. A. Budreckis. Veikalo išleidimą finansavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, išleido Maryland Books Inc., vadovaujama S. Zbarsko.

Stipendijų popietę Lietuvių K. Moterų Draugija ruošia ir šiais metais. Studentai, norį gauti stipendijas vasaros metu Fordhamo universitete liuanistikai studijuoti, prašomi registruotis adresu: Pr. Ažuolienė, 462 15 St., Brooklyn, N. Y. 11261. Telef. ST 8-5861.

Kun. Antano Mažuknos, MIC, ketverių metų ir Algirdo Mažuknos keturių mėnesių mirties prisiminimui kovo 25 mišios bus aukojamos Šv. Tėvo Romoje, prel. Giovanetti, Vatikano stebėtojo J. T., vysk. Mulrooney, Sv. Jeronimo parapijos bažnyčioje Brooklyne, Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne, Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Worcester, Pranciškono vienuolyne Kennebunkport, Philadelphijoje ir kitose parapijose.

LB New Yorko apygardos suvažiavimas bus kovo 22 Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhavene.

Jono Rūtenio tapybos kūrinių paroda bus kovo 29-30 Kolumbo vyčių salėje Woodhavene.

Kun. Petras Zemeikis iš Bayonne, N. J., perkeltas į Elizabeth, N. J., lietuvių parapijos klebono pareigom.

Inž. Juozas Butkus persikėlė į naujus namus. Dabar jo adresas yra 87-18 85 Rd., Woodhaven, N. Y., 11421.

L.B. Woodhaveno apylinkės metinis susirinkimas įvyks kovo 22 d., 8 val. vak. lietuvių atletų klube, 1332 Halsey St. Brooklyne. Bus renkama nauja valdyba, atstovų rinkimas ir apygardos suvažiavimą ir kiti reikalai. Valdyba.

LMKF New Yorko klubo susirinkimas įvyks kovo 26, trečiadienį, 7:30 v.v. narės V. Sielkienės bute, 96-09 96 St., Woodhaven, N. Y.

Nepraleiskite progos pirmą kartą New Yorko aplankyti

RIMO LANIAUSKO DARBŲ PARODĄ,
šeštadienį ir sekmadienį
kovo 22 ir 23 dieną
KNIGHTS OF COLUMBUS SALĖJE
86-22 85th Street, Woodhaven, N. Y.
Parodą galima lankyti nuo 12 val. pietų iki 10 val. vakaro.
ATIDARYMAS — šeštadienį, kovo 22 d., 7 val. vakaro.
Rengia —
New Yorko Ateitininkai

JONO RŪTENIO TAPYBOS DARBŲ PARODA

Kovo mėn. 29 (šeštadienį) nuo 2 val.
Kovo mėn. 30 (sekmadienį) nuo 10 val. — 6 val. vakaro.
Oficialus parodos atidarymas kovo mėn. 29 d. (šeštadienį) 6 val. p. p.
KOLUMBO VYČIŲ SALĖJE
86-22 85th Street, Woodhaven, N. Y.
Ten pat šaukiamas LB NEW YORKO Apygardos suvažiavimas kovo mėn. 29, 1969.

Literatūros vakaras rengiamas šį šeštadienį, kovo 22, Elizabetho lietuvių Laisvės salėje. Programoje dalyvauja rašytojai: Kotryna Grigaitytė, O. Audronė, Pranas Naujokaitis, Leonardas Žitkevičius. Kitų kūrybą skaito I. Veblaitienė, Br. Balčiūnas. Muzikinę dalį atlieka pianistė Julija Rajauskaitė. Vakarą pradžia 7:30. Vakarą rengia ir globoja Liet. Bendruomenės apylinkė.

Tėv. Algimanto Kezio, S. J., fotografijos paroda atidaryta kovo 17 galerijoje Pacem in Terris, 323 Dag Hammarskjöld Plaza, New Yorke. Išstatyta 60 nuotraukų. Parodą tęsis iki kovo 23. Ją lankyti galima kasdien nuo 11 iki 7 v.v. Parodą rengia ir globoja Lietuvos vyčių senjorų korpa.

Dail. Rimo Laniausko paroda vyksta šį savaitgalį, kovo 22-23, Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhavene. Paroda atidara kasdien nuo 12 v. iki 10 v.v. Parodos atidarymas šeštadienį, 7 v. v. Apie dailininko kūrybą kalbės Paulius Jurkus.

Ona Genienė, ilgametė Darbininko skaitytoja, sulaukusi 86 m. amžiaus, gyv. So. Brooklyne, mirė kovo 18. Po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje kovo 21 palaidota šv. Jono kapinėse. Giminių tarpe paliko I. Janušą ir kitus. Prieš keletą metų buvo miręs velionės vyras Kazimieras. Laidotuvėmis rūpinosi Šalinskių šeimenė.

Neolituojančių senjorų sueiga bus kovo 29 d. 8 v.v. pas Vyčių Jurgelą, 1497 Putnam Ave., Brooklyne, 11227. Kalbės dr. A. Budreckis apie lietuvių partizanų. Kviečiami visi atsilankyti.

MASPETH, N. Y.
Antanui Visminui, daug metų vargoninkavusiam Maspetho lietuvių parapijoje, vasario 14 šv. Jono ligoninėje padaryta sunki akių operacija. Išgulėjęs ligoninėje 14 dienų, jau parvežtas į namus, kur gydosis daktaro priežiūroje. Gydytojas spėja, kad ligonis po 7 savaičių pradės iš lengva matyti šviesą.

A. Visminas reiškia širdingą padėką lankytojams: kun. P. Bulovai, kun. Pakalniškiui, vaistininkui Ed. Witkui ir jo žmonai, Matusevičiams, muz. V. Kerbeliui, p. Čepukienei. Ypačingai dėkingas vyresniajai slaugei Reginei Rajekienei už rūpestingą slaugymą ligoninėje. -M.

Woodhavene, Jamaica Ave., parduodamas 3 aukštų mūrinis namas: du butai gyventi ir krautuvė. 20x90. Namas gerame stovyje. Telef. 846-0596.

Reikalingas siuvėjas-tailor. Už valandą moka 3.50 dol. Krautuvė ir siuvykla turi oro vėsinimą. Gražus miestelis, arti jūra. Kreiptis telefonu: (201) 462-7662, arba rašyti: Charles, 37 East Main St., Freehold, N. J., 07728.

Williamsburg sekcijoje, netoli Apreiškimo bažnyčios, išnuomojamas trečiame aukšte butas iš 4 kambarių su modernia virtuve ir apšildymu, už labai prieinamą kainą. Pageidaujama lietuviška šeima, nes visas namas apgyventas lietuvių. Telefonas (212) SP 6-3843.

Lietuviško kryžiaus komitetas kovo 9 buvo sukvietęs organizacijų pasitarimą, kaip sutelkti lėšų kryžiaus remontui ir kaip jį apsaugoti nuo vandalizmo. Prezidiume sėdi iš k. į d. Mečys Razgaitis, Anthony Shovelis, Mary Laukaitis, kalba pirm. Peter Wytenus, Joan Mazeika, Marion Sidtis. Nuotr. R. Kisieliaus

TARĖSI LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJAI

Lietuvių šeimos ir švietimo metams įsibėgėjant, JAV rytinio pakraščio liuanistinių mokyklų inspektoriaus A. Masionio iniciatyva suruošti kursai liuanistinių mokyklų mokytojams. Jie įvyko kovo 15-16 Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, Brooklyne, N. Y., kur šeštadieniais prisiglaudžia New Yorko Maironio liuanistinė mokykla.

Šeštadienį, punktučiai 10 v. ryto, inspektoriaus atidarė suvažiavimą. Klebonui kun. J. Aleksiniui sukalbėjus maldą, pagerbtį po paskutinio suvažiavimo mirę liuanistinius pedagogus — J. Ignatonis, L. Tonas ir B. Babrauskas.

Prezidiuman iš eilės suvažiavimui pirmininkauti pakviesti: Pr. Paulukonis iš Worcester, R. Penkūnienė iš Washington, D.C., A. Radžiūnas iš Baltimorės ir sekretoriauti A. Rygelytė iš New Haveno. Nutarimų komisija: V. Čižiūnas, E. Ruzgienė, diak. A. Saulaitis, S. J. Publikoje taip pat matėsi mokytojų iš įvairiausių rytinio pakraščio miestų ir vietovių. Šeštadienį

Cypress Hills sekcijoje parduodamas 3 šeimų mūrinis namas. Pirmame aukšte 6 dideli kambariai, antrame 2 butai po 3 šviesius ir patogius kambarius. Naujai įvestas gazo apšildymas. 2 garažai. Prie Jamaica traukinio, arti bažnyčios ir mokyklos bei tarp dviejų parkų. Informacijai tel. TA 7-6355.

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmokyti ir interesojuosi apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pageidaujama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

Nesiduokite apgaunami ir nepromokėkite! TV, radio, adding ir rašomas mašinas gausite pigiausiai ir sąžiningai per SPARTA. Prekės tiesiai iš firmų sandėlių, taisymas fabriko paruoštų tos pat firmos mechanikų Jūsų bute. Pranešę kuo domitės, gausite autentiškų firmų katalogus. Kreiptis adresu: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731 Tel. (516) 757-0055.

buvo užsiregistravę 72 dalyviai, o sekmadienį užėjo ir daugiau publikos paklausti simpoziumo po lietuviškų mišių.

Žodžiu sveikindamas kun. J. Aleksiniūnas prisiminė tuos laikus, kai jie lietuvių kalbos čia mokėsi pas vargonininką. Sąlygos buvo daug sunkesnės, bet visada užteko noro išlikti lietuviams ir išmokyti lietuviškai.

Tuoju pradėta PLB švietimo tarybos pirm. Antano Rinkūno paskaita: "Beskyrinė sistema kaip individualinio ir kolektyvinio mokymo sintezė". A. Rinkūnas Toronte kaip tik dirba tokioje beskyrinėje mokykloje. Paskaitos metu jis išdėstė bendrus tos mokyklos metodus ir darbo galimybes, o taip pat pateikė išvadas kaip tokį metodą pritaikyti lietuviškai mokykla.

Sios paskaitos pagrindines mintis santraukos būdu pradėjome spausdinti Darbininke, šio numerio 3 psl. Tęsinys kitame numery. Pats dalykas klausytojams pasirodė naujas ir sukėlė nemažą klausimų. Paskaitininkas mielai atsakinėjo ir plėtojė paskaitos mintis. Tikimasi, kad metodas pagyvinų liuanistinių mokyklų gyvenimą ir lietuviškai noriau jas lankyti.

LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis sveikindamas priminė, kad visi tie nauji metodai svarstyti tokioje šviesioje: kiek tai gali padėti išlaikyti lietuvių jaunojų kartoję? Jis taip pat aiškiai pabrėžė, kad Lietuvių Bendruomenė remia ir globoja liuanistines mokyklas.

Po užkandžio išklaudyta J. Juknevičienės, Čikagos Montessori lietuvių vaikų namų vedėjos, paskaitos: "Ko ir kaip reikėtų mokyti parengiamoj klasėj". Prieš paskaitą buvo galima susipažinti su įvairiausių mokymo priemonėmis, kurias prelegentė buvo atsivežusi iš Čikagos ir išdėčiusi ant stalų ir prie sienų. Su paskaitos mintimis Darbininko skaitytojai bus supažindinti kituose numeruose. Po paskaitos prelegentė skaidrėmis pavaizdavo Čikagos vaikų namų gyvenimą. Tų namų lankytojai vedami ir pasivaikščioti į apylinkes, supažindinami su paminklais.

pastatai. Namuose gi pratina mi prie lietuviškų papročių, kaip pav. Kūčios, margučių dalyžymas. Skaidrėse stebėta kaip vaikučiai užimami įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis: žemėlapiams, vėliavėms, raidėms, įvairiais gyvuliukų ar paukščių modeliais, kaladėlėms, barškučiais ir t.t. Tikrai jų diena daržely turi įdomiai prabėgti.

Po šios paskaitos kalbėjo Julius Veblaitis, New Jersey vokiečių šeštadieninės mokyklos vedėjas. Toj valstijoje esančios net 6 tokios šeštadieninės mokyklos. Tačiau kartais atsitinka, kad tėvai veža vaikus į tokią mokyklą net 49 mylias. Tokias mokyklas išlaiko tėvų mokėstis, aukos ir parengimui plnas.

Po tokios išsamios dienos programos persikelta vėl į didžiąją mokyklos salę. Čia pakartotinai Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai suvaidino P. Jurkaus "Miegantį gražuolę". Po vaidinimo suvažiavimo dalyviai pasiliko vakarienės, kurią paruošė kun. A. Račkausko vadovaujamas L. K. Moterų Dr-jos Apreiškimo parapijos skyrius.

Sekmadienį 11 val. pamaldas Apreiškimo parapijos bažnyčioje lietuviškai atliakė kun. L. Budreckas, pasakydamas ir progai pritaikytą pamokslą.

Po mišių didžiojo mokyklos salėj vyko simpoziumas tema: "Tautinis ir visuomeninis auklėjimas liuanistinėje mokykloje". Simpoziumo moderatorius diak. A. Saulaitis, S. J., nariai: Maironio liuanistinės m-os vedėjas A. Samušis ir tos pačios mokyklos mokytoja J. Matulaitienė. Putnamo Immaculata bendrabučio mokytoja seselė M. Viktorija, New Haveno liuanistinės mokyklos mokytojos G. Ivaskienė ir A. Rygelytė.

Simpoziumo nariai gvildeno auklėjimo galimybes mokykloje, šeimoje, organizacijose, stovyklose. Kai kurios mintys sukėlė ir prieštaraujančių pasisakymų. Su simpoziumo narių pasisakymais pagal suteiktas galimybes netrukus pilniau supažindinsime ir Darbininko skaitytojus.

Sveikino dar Lietuvos generalinis konsulas New Yorke A. Simutis, V. Čižiūnas pristatė rezoliucijų projektą. Inspektoriaus

BOSTONO
ZINIOS

Dr. A. Gerutis, Lietuvos pasiuntinys patarėjas Sveicarijoje, kuris yra knygos "Lithuania" redaktorius, skaitys pa skaitą Bostone, Lietuvių Pilięčių D-jos auditorijoje, kovo 29 7 val. vak. Visi kviečiami atsilankyti.

Dramos sambūrio pastatymai po metų pertraukos vėl matysime gegužės 11 Lietuvių Pilięčių D-jos auditorijoje. Bus rodomi du trumpesni, bet gana įdomūs veikalai. Režisuoja A. Gustaitienė.

Jurgis Strazda kovo 3 ištiku staugis širdies priepuolis. Jis buvo paguldytas South Shore ligoninėje. Virš savaitės laiko jį gyvybė buvo pavojų. Dabar jis jau iškeltas iš deguonies palaikinės ir jo sveikata gerėja, nors dar yra ligoninėje.

Velykinius šokius ruošia Bostono skautės akademikės ir korp. Vytis. Šis stambus parengimas įvyks balandžio 6. Bus gera programa. Sokiama grožio orkestras. Jei iš tolimesnių vietų atvykstantiems reikėtų nakvynių, rašykite: G. Karosas, 259 Athens St., So. Boston, Mass. 02127. Telef. (617) 268-5575.

Bostono skautai
(atkelta iš 6 psl.)

Dar šią žiemą numatyta sužaisti ledo rutulio rungtynes su skautų komanda. Per Sekmadienį bus suruošta mažiam skautų ridinėjimo konkursas su įdomia programa, o pavasarį tradicinė iškyla laiveliais ir išvyka į skautų šventę Kennebunkporte. Be to, dar yra numatyta kelios šeimyninės diskusijos.

Skautų vyčių sueigos daromos privačiai, pas kiekvieną narį iš eilės.

SPORTAS
(atkelta iš 7 psl.)

pasakyt apie mūsų negausų, bet karštą žiūrovų būrelį, prieš mus priteisto baudinio metu įsiveržusį aikštėn ir grasinusį tęstis. Iš aikštės pašalintam Remzei II tai gali atnešti liūdną pasekmę.

Ateinantį savaitgalį žaidžia pirmenybių rungtynes visos keturios Lietuvių Atletų Klubo komandos.

Šeštadienį mažučiai prieš German-Hungarians SC 2:30 v.v. jaunučiai prieš tuos pačius German-Hungarians 3:30 val., Metropolitan Oval Maspeth, L.I.

Sekmadienį jaunia turi keliuoti į Oceanside L. I., kur žaidžia 2 val.

Pirmoji komanda žaidžia prieš antroje vietoje stovintį Dalmatinac, prieš kuriuos pirmame rate baigta 2:2. Rungtynės įvyksta 12:45 val., JFK stadione — Jefferson St., ir 10 St., Hoboken, N. J. **Atletas**

A. Masionis padėjo visiem prisidėjusiem, priminė keletą konkrečių pareigų centro atžvilgiu ir pakvietė į kitą mokytojų suvažiavimą, kurs įvyks Dainavoje rugpiūčio 17-25.

Giliai liūdedamas pranešu giminėms ir bičiuliams, jog kovo 18 d. 1:30 val. popiet, eidamas 88 m. amžiaus, Kaune mirė mano tėvelis

KAZIMIERAS VALAKAS

sūnus Igno, gimęs Valtūnų kaime, Zemaikiečių par., Ukmergės apskr. Iš sunkiai Amerikoje uždirbto cento, grįžęs po 16 metų buvimo JAV, buvo tapęs dalininku Valtūnų malūno, kur jaunystėje dirbdavo kaip prasčiokas. Viskas, kas buvo Lietuvai gera, degė jo širdyje.

Velionis Kazimieras Valakas laidojamas kovo 21 d. 3 val. popiet Panoterių kapinėse, Ukmergės apskr.

Sūnus
JUOZAS VALAKAS

GROW WITH MONSANTO GENERAL PLANT WORKERS Rotating/Shift Work

Excellent benefits to include 2 weeks pay after one year of service, good wages, basic and major medical plan, pension program, plus 9 paid holidays. Interviews between 8 a.m. and 4:30 p.m. Contact Robert Pellington (201) 276-2900 ext. 421.

MONSANTO COMPANY

8th & Monroe Avenues, Kenilworth, N.J.
An Equal Opportunity Employer M/F.